

ሰብዓቱ ኣጽርሓ መስቀል

Updated version

	ማውጫ	ገጽ
፩.	የመጀመሪያው ቃል « <u>አባት ሆይ የሚሠሩትን አያወቁምና ይቅር በላቸው</u> »	7
፪.	ሁለተኛው ቃል « <u>አወነት እልሃለሁ ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ</u> »	15
፫.	ሦስተኛው ቃል « <u>አንቺ ሴት እነሆ ልጅሽ .. እናትህ እነጊት</u> »	25
፬.	አራተኛው ቃል « <u>አምላኬ አምላኬ ለምን ተወኸኝ</u> »	29
፭.	አምስተኛው ቃል « <u>ተጠማሁ</u> »	34
፮.	ስድስተኛ ቃል « <u>ተፈጸመ</u> »	36
፯.	ሰባተኛው ቃል « <u>አባት ሆይ ነፍሴን በእጅህ አደራ እሰጣለሁ</u> »	39
	ማጠቃለያ	41
	ግብረ ሕማማት	
	- ድርሳን ዘአባ ሕርያቆስ	47
	- ድርሳን ዘቅዱስ ዲዮናስዮስ	49
	- ድርሳን ዘአባ ያዕቆብ ዘሥሩግ	50

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እምነትና ሥርዓት ጠብቆ የወጣ ትምህርት።

የጽሑፉ ምንጭ ፤ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ሺኖዳ ሣልሳዊ።

“the seven words of our LORD on the cross”

ሕትመትና ሥርጭት፤ - ቄፕ

መግቢያ

ጌታችን መድኃኒታችን አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ ሳለ ለሁላችን ሕይወትን የዘሩ ሰባት ቃላትን ተናግሮ ነበር። ለፍርድ ባቀረቡት ም ጊዜ ሆነ በማንገላታት ሕማምን ሲያደርሱበት የተናገረባቸው ወቅቶች እጅግ ጥቂት ናቸው። የገዛ መብቱን አሳልፎ ሰጠ ክብሩንም ሲያዋርዱ በፈቃዱ ዝም አላቸው ። ፍቅር ገንዘብዋን አትሻምና (የራሱን አይፈልግምና) (፩ቆር፲፡፫፭፻፲፫)።

በመስቀል ላይ ሳለ ግን ተናገረ። መናገሩም ለእኛ ሲል ፤ ለእኛው ጥቅምና ድንገት ነበር ። እያንዳንዱ ቃል የራሱ የሆነ ታላቅ ምስጢር ስላለው በጥልቀት የምንመለከተው ይሆናል ። ለአሁን ግን ጌታ የተናገራቸውን ነገሮች በተመለከተ ጠቅለል ባለ መልኩ የሚከተሉትን ነጥቦች ለማስቀመጥ እንወዳለን ።

ጌታ በመስቀል ሳለ በተናገረው ቃላት ውስጥ ታላቅ ስጦታውን እናያለን። አምላካችን በሕመም ላይ ሆኖ እያለ እንኳ ሰጪ ለጋስ ነበር ። ለጠላቶቹ ምሕረትን ፣ በቀኝ ለተሰቀለው ወንበዴ መንግሥተ ሰማያትን ቡርክት ለሆነች እናቱ መንፈሳዊ ልጅን ጥበቃንና አይዘሽ ባይነትን ሰጥቷል። ለሚወደው ለዮሐንስም እመቤታችንን በቤቱ የማኖርን በረከት ሰጠ፤ ለእርሱ ግን ማንም ምንም የሰጠው ነገር የለም። ለሰው ወገን ይህን ሁሉ ሰጠ፤ የሰው ወገን ግን ለእርሱ በምላሹ ከመስቀልና ከሆምጣጤ በቀር አንዳች የሰጠው ነገር የለም።

ጌታ በመስቀል ከተናገራቸው ሰባት ቃላት የመጀመሪያውና የመጨረሻው ወደ አብ የተነገሩ (ለአብ የተናገራቸው) ናቸው። በመጀመሪያው ቃሉ «አባት ሆይ ይቅር በላቸው » ሲል ተናገረ ። (ሉቃ ፳፫፡፴፬)

በመጨረሻው ቃሉ ለአብ «በእጅህ ነፍሴን አደራ እሰጣለሁ» ሲል ተናገረ ። (ሉቃ ፳፫፡፵፮)

በመጀመሪያው እና በመጨረሻው ቃላቶች መካከልም ወደ አብ የተናገራቸው ሁለት ሌሎች ቃላት አሉ። በማቴ ፳፯፡፵፮ ላይ «አምላኬ አምላኬ ለምን ተውኸኝ ?» የሚለውንና በዮሐንስ ፲፱፡፴ «ሁሉ ተፈፀመ » የሚለው ይህ የመጨረሻው ቃል ስለሆነው ነገር ሁሉ ጠቅለል ብሎ

የተናገረው ቃል ቢመስልም ነገር ግን የተናገረው ወደ አብ ነው። «አደርገው ዘንድ የሰጠኝኝን ሥራ ፈጸምሁ» (ዮሐ ፲፯፡፬) ስለዚህ ጌታ በመስቀል ከተናገራቸው ቃላት አብላጫው አራት የሚሆኑት ወደ አብ የተናገራቸው ናቸው በተጨማሪም ለሰው ልጅ የድኅነትና የሰላም ማረጋገጫ ዋስትና የሰጡ ቃላት ናቸው ።

አብን ሲያናግር በሁለት አጠራር መሆኑንም ከንግግር እንረዳለን። አባት ሆይ በሚልና አምላኬ በሚል። አባት ሆይ በሚለው ቃሉ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆንህ ከመስቀል ውረድ ሲሉ የተፈታተኑትን የረታቸው የእግዚአብሔር ልጅ ስለመሆኑ ማረጋገጫ ሰጠ። (ማቴ ፳፯፡፱)

ነገር ግን መስቀሉ ወደ ሰማያት እንዲወጣ አደረገ እንጂ እርሱ ከመስቀል አልወረደም ። ማለት መከራን የተቀበለው ያ የተቸነከረው ሥጋ በአብ ዕሪና ተቀመጠ ።

አምላኬ በሚለው ቃሉ ደግሞ ሰው መሆኑን አፅንቶ አሳወቀ በሁለቱ ቃላት በአንድነት፤ ሰው ሆኖ የተገለጠው የተወለደው አምላክ እርሱ እንደሆነ ገልጦ ተናገረ ። እርሱም በሥጋ የተገለጠ ነው (ጄጢሞ ፫፡፲፮) አባት ሆይ በሚለው ቃሉ የክርስቶስን አምላክነት የካደውን የአርዮስን ትምህርት ረታ ፤ አምላኬ በሚለው ቃሉ ደግሞ የክርስቶስን ሰውነቱን ሰው መሆኑን የካደውን የአውጣኪን የሐሰት ትምህርት ረታ ። አባት ሆይ ሲል የእግዚአብሔር ልጅ እንደመሆኑ መጠን ተናገረ አምላኬ ሲል የሰው ልጅ እንደመሆኑ መጠን ተናገረ።

በመስቀል ሳለ የተናገረው ወደ አብ ብቻም አይደለም ፤ ወደ ሰው ልጆችም ጭምር እንጂ። በእመቤታችን በቅድስት ድንግል ማርያም እና በሐዋርያው በቅዱስ ዮሐንስ ምሳሌነት ቅዱሳንን፤ በቀኙ በተሰቀለው ወንበዴ ምሳሌነት ስለኃጢአታቸው ያዘኑ፤ የተፀፀቱ ኃጥአንን አነጋግሯል ።

ቃላቱ የበረከትና የጸጋ፤ የመስቀሉ ጊዜም የድኅነት ጊዜ ነበር ያ ድኅነትም ደስታ ሁሉ ሊያደረግለት የሚገባው ነው። ስለዚህም ጌታችን በመስቀል ላይ ሳለ የይቅርታን የድኅነትን እና የዘለዓለማዊ ሕይወትን ቃል ተናገረ እነዚህም የማያልቅ ስጦታና የጸጋ ቃል ናቸው ። በመስቀሉ ሳለ ምንም እንኳ ብዙ ሕማም የደረሰበት ቢሆንም በማንም

ላይ አልፈረደም፤ አንድን ሰው እንኳ አልቀጣም ። ዓለምን ሊያድን እንጂ ሊያጠፋ አልመጣምና።

ጌታ በመስቀል ሳለ የተናገራቸው ቃላት የመንፈስ አቅጣጫቸው አንድ ትርጉም እንዲሠጥ ነው። በእርሱም ያለው ጥበብ የማያሳስት ግልጽ ነው፤ ቅድሚያ ለሌሎች ፤ ከዚያ በኋላ ለእኔ የሚል ። እርሱነቱ ስለሌሎች ጥቅም ነበር ። በመስቀል ሳለ ቅዱስ ደሙ የድኅነት መሣሪያነቱን ውጤት ማስገኘት ጀምሮ ነበርና ጌታም ለሰው ልጆች ይቅርታን፣ ምሕረትን በመጠየቅ መናገረ ጀመረ ። ድኅነት ተቃርቦ ሳለ ደግሞ የገነትን ዳግም መከፈት የሚያበሥረው ሁለተኛው የጌታ ቃል መጣ ። የመዳን ዋጋዎ በደም እስከተከፈለ ድረስ ገነት መከፈቷ የማይቀር ነበርና ።

ጌታ ወዳጆቹን አንሥቶ ከመናገር በፊት ጠላት ሆነው የነበሩትን አስቀድሞ እንደነበርም እናያለን ። የመጀመሪያው እና ሁለተኛው ቃሉ የሚያንገላቱትንና በደለኞቹን የሚመለከት ነበር ። ከዚያ ለእመቤታችንና ለቅዱስ ዮሐንስ ።

ወደ እግዚአብሔር አብም ሲናገር አስቀድሞ አባቱ ብሎ ቀጥሎም አምላኬ ብሎ ነው ። አስቀድሞ በአባቱ እቅፍ ያለ አንድ ልጅ እንደመሆኑ ተናገረ (ዮሐንስ ፩፡፲፰) ቀጥሎ ደግሞ ዘመኑ በደረሰ ጊዜ የተወለደ የሰው ልጅ እንደመሆኑ መጠን ተናገረ።

በመስቀል ሳለ ከተናገራቸው ቃላት የመጀመሪያው ሦስቱ የይቅርታ እና የቸርነት፤ የመጨረሻዎች አራቱ ደግሞ የማዳን ሥራ መፈጸሙን የሚያውጁ ነበሩ።

«አምላኬ አምላኬ ለምን ተውኸኝ» የሚለው ቃሉ አብ ወልድን የድኅነትን ዋጋ ይከፍል ዘንድ እንደተወው (አሳልፎ እንደሰጠው ያስረዳል።)

በዮሐንስ ፲፱፡፳፰ ላይ ተጽፎ የምናገኘው «ተጠማሁ» የሚለው ቃሉ ለሰው ልጅ ሲል ጌታ በሰውነቱ (በአካሉ) ምን ያህል መከራን እንደተቀበለ ይጠቁማል። አሁን የጠቀሰናቸው ሁለቱም ቃላት የእኛን ከኃጢአት ነፃ መሆኛ ዋጋ እየተከፈለ እንደነበር የሚያስረዱ ናቸው «ተፈጸመ» የሚለው ቃሉም ያ ዋጋ ተከፍሏል የሚል ትርጉም ያለው ነው። «ነፍሴን

በእጅህ አደራ እሰጣለሁ» የሚለው ቃል ደግሞ የኃጢያት ደመወዝ ሞት እንደሆነ ያሳያል ። በሞት አማካይነት ድኅነት ተገኘ። ስለዚህ በዚህ መልኩ የመጨረሻዎቹ አራት ቃላት ድኅነትን በተመለከተ ሆነ (ተከናወነ) ብለው መተማመኛን ለሰው ልጅ የሚሰጡ ናቸው ።

በመጨረሻዎቹ ሁለት ቃላት ውስጥ የደስታና የድል ስሜትም አለ። እግዚአብሔር በእኒህ ቃላቱ ድኅነት እንዲገኝበት ምክንያት የሆነውን ሕማሙን እንደ ገለጠ፤ የድኅነት ሥራ በመጠናቀቁ የተሰማውን ደስታም እንዲሁ በዚሁ ገልጦታል ።

በዮሐንስ (፲፱፡፱) ላይ የምናገኘው «ተፈጸመ» የሚለው ቃል ድኅነት በተሟላ መልኩ እንዲከናወን የሚያስፈልጉት ነገሮች በሙሉ መሟላታቸውን ያሳያል ። እግዚአብሔር አቅዶት የነበረው ተግባር በመከናወኑ ደስ ተሰኘ ፤ ያንን ዓላማ የሚያደናቅፍ ነገር እንዲከሰትም አልፏቸዋል ። «ነፍሴን በእጅህ አደራ እሰጣለሁ » የሚለው ቃላት ስርጌም እንዲሁ ነው ። በሁለቱ የመጨረሻ ቃላቱ አማካይነት የሰይጣንን ድል መሆን አወጀ። በሞት እግዚአብሔር የሞትን ኃይል አስቀረው ፤ ከዚያም የደስታ፣ የድል አድራጊነት ድምፅ ተሰማ።

እስከአሁን የገለጥናቸው ቃላት ጌታ በመስቀል ተሰቅሎ ሳለም እንኳ ለእኛ እየሠራ እንደ ነበረ በሚገባ ያስተምሩናል ። ለእኛ ድኅነትን እያስገኘልን የነበረ ብቻ አይደለም ፤ የመምህርነት እና የቸር ጠባቂነት ሥራውንም ቀጥሎ ነበር እንጂ ።

ድኅነትን በተመለከተ ዐቢይ የሆኑ አዲስ እውቀቶችንም (ግንዛቤዎችንም) እየገለጠልንም ነበር።

በመጀመሪያው ቃላት ጠላቶቻችንን እንዴት መታገስ ፣ ይቅር ማለት እና መውደድ እንደምንችል በተግባር አሳየን። « ነፍሴን በእጅህ አደራ እሰጣለሁ» በሚለው የመጨረሻ ቃላት ነፍስ የማትሞት እንደሆነች ፣ ጻድቅ ነፍስ ከሞት በኋላ ወደ እግዚአብሔር ከፍ ከፍ እንደምትል ገለጸልን።

በሦስተኛው ቃላት ስለ እውነተኛ ፍቅርና አሳቢነት አስተማረን። እናቱንም በማክበር ከአሥርቱ ትዕዛዛት አምስተኛውን እንዴት በእውነትና በተግባር ልንፈጽመው እንደምንችል አስተማረን ።

ከሰባቱ ቃላት የምንማረው ቁምነገሮችና የምንወስዳቸው ቅልልቅ ግንዛቤዎች ምንኛ ብዙ ናቸው ! ከቁጥር ወገንስ ሰባት ቁጥር ምንኛ ፍጹም ነው ! እስቲ ጌታ በመስቀል የተናገራቸውን ሰባቱን ቃላት ትርጓሜያቸውን በሚገባ ለመረዳት እያንዳንዱን ቃል በየተራ እንመልከተው።

የመጀመሪያ ቃል

«አባት ሆይ ፤ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው»

(ሉቃስ ፳፫፡፴፬)

ቸር አምላካችን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ክብር ይግባውና በመስቀል ሆኖ ጥልቅ ሕመምን በመቀበል ላይ ሳለ ስለራሱ እያሰበ አልነበረም ፤ የሌሎች ነገር ያስጨንቀው ነበር እንጂ። ስለራሱ ሕመም ፤ ስለድካሙና ስለመቁሰሉ ሲያስብ አልነበረም። በጀርባው ላይ ያረፈው አለንጋ የፈጠረው ጥልቅ ቁስል አላሳሰበውም እጆቹንና እግሮቹን በስተው የያዙት አምስቱ ቅንዋት (ችግኝ ሳይር አላይር ዳናት አዴራ ሮዳስ) አላሳሰቡትም። ብቸኛው ሐሳብና ትኩረቱ ለሰው ልጆች ያለው ፍቅር ብቻ ስለነበረ ሌላውን ሁሉ ነገር ትኩረት አልሰጠውም። በመጀመሪያ የታሰበው ነገር ጠላቶቹንና እያስቃዩት ያሉትን ሰዎች ማዳን ነበር። በመስቀል ሳለ ከተናገራቸው ቃላት ሁሉ የመጀመሪያው «አባት ሆይ ፤ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው» የሚለው ነበር (ሉቃ ፳፫፡፴፬)

ጌታ ለወዳጆቹና ለራሱ ከማሰቡም በፊት አስቀድሞ ለጠላቶቹ አሰበ። ምሕረትንም በመጀመሪያ ለጠላቶቹ ሰጠ፤ ቀጥሎም መጀመሪያ በንቀት ለሰደበውና ኋላ ግን ላመነው በደለኛ ለነበረ ይቅርታን አደረገ ። ከዚያ እናቱን ደግሞ አሰባት። ከዚህ ሁሉ በኋላ ነው ስለ ራሱ መናገር የጀመረው ።

አባት ሆይ ይቅር በላቸው የምትለዋን ቃል የተናገረው በሥጋው እጅግ ከፍተኛ የሆነውን ሕመም እየተቀበለ በነበረበት ሰዓት ነው። በዚያች ሰዓት ምሕረትን እየለመነላቸው ካሉት ሰዎች እጅግ ከባድ የሆነውን ስቃይና መከራ እየተቀበለ ነበር። ነገር ግን ሰዎች ለእርሱ ከነበራቸው ሊገለጽ የማይቻል ጭካኔና ክፋት ይልቅ እርሱ ምሕረትን

እየለመነላቸው ነበር ። ከዚህ ሰው ደም ነፃ ነን ብለው ጥፋት የለብንም ለማለት አንድም ፍላጎት ያልነበራቸው ሰዎች ! ደሙ በእኛና በልጆቻችን ላይ ይሁን ብለው ጮኸው ለተናገሩ ሰዎች ! (ማቴ ፳፮፡፳፭) በበደል በእጃቸው የተገረፈውና ሕመምን የተቀበለው እርሱ ጎዳኔ በቀል መምህረ ንስሐ ሆነ ። የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው ። ብሎ ለጥፋታቸው ምክንያትን አቀረበላቸው ፍጹም በሆነ ፍቅር ጌታ እንዴት ድንቅ ነው ! ሊኮንናቸው አልቸኮለም ፣ በቀልንም አልፈለገም ፣ እንዳሻቸው ይሁን ብሎ ቸል በማለት ሊተዋቸውም አልወደደም ።

ለእነርሱ በነበረው ፍቅር የሚያስባቸው ቀና በሆነ መልኩ ነበር ፤ ምሕረትን ያገኙ ዘንድ ወደደ ። ጥፋት የለባቸውም አለ ፤ በአብ ፊት ለበደላቸው ምክንያትን አቅርቦ ኃጢአታቸው ካለማወቅ የተነሣ እንጂ በሌላ አይደለም በማለት ጠበቃ ሆናቸው ።

እኛ ግን ሰው እንደመሆናቸው የሠሩትን ሥራ ስናስብ ተደራራቢ የጭካኔን ወንጀል የፈጸሙ በደለኞች አድርገን እንቆጥራቸዋለን ። በካህናት አለቆች መካከል የእርሱ ዝና ክብር ለእኔ ይሁን ባይነት ፣ ቅንዓት፣ ጠላትነት፣ ስም ማጥፋት እና ተንኮል ነበረ ። በክፋት ከተነሣሱት ከሕዝቡ ወገን ደግሞ ያለአንዳች ማሰላሰልና ለማሰላሰልም ባለመፈለግ በጭፍን የተደረገ ይወገድ! አንፈልገውም! አንቀበለውም ባይነት ነበር። ወታደሮችና የካህናት አገልጋዮችም ጭካኔን፣ ስድብን፣ ማዋረድን፣ ማንገላታትን ፣ ፈጽመዋል ጲላጦስም ቁሣርን ፈርቶ ሕሊናው ከሚነግረው ሌላ የሆነውን ነገር በማድረግ ፍትሕን አንድሏል። የለሁበትም በማለት ቸልተኝነትን ወይም ግድየለሽነትን አንፀባርቋል። ከሁሉም በላይ ደግሞ የተሠራው ወንጀል የግድያ፣ ማሰቃየት እና የሐሰት ምስክርን የማቆማቸው ጥፋት ነው ። ነገር ግን እንዲህ እንዲፈረድበት የሆነው እርሱ በቸርነቱ ይህን ሁሉ ሥራ ካለማወቅ የተነሣ እንደተደረገ ቆጠረው ።

የሚደርጉትን አያውቁምና ብሎ ተናገረ ! በእርግጥም በመስቀል የተሰቀለው ጌታ ያለው ፍቅርን ቸርነቱ እንደምን ዕጹብ ነው! የቸርነቱ ስፋት ሄደው ሊደርሱበት አስበውም ሊረዱት የማይቻል ነው ።

ጌታ ለጠላቶቹ ምሕረትን በማድረግ ብቻ ሳይሆን በዚህ ምድር ሳለ ያስተማረውን ትምህርት እየአንዳንዱን በተግባር ማሳየቱ ግልጽ ነው ።

አስቀድሞ በማቴ ፭፡፵፬ ላይ እንዲህ ብሎ ነበር ። «ጠላቶቻችሁን ውደዱ የሚረገሙአችሁንም መርቁ፤ ለሚጠሉአችሁም መልካም አድርጉ ስለሚያሳድዷችሁም ጸልዩ» ስለዚህም ጌታ በመስቀል ሳለ በተናገረው በመጀመሪያ ቃሉ የፈጸመው ይህን ለሰው ልጅ የሰጠውን ትዕዛዝ ነው ። ጠላቶቻችሁን ውደዱ የሚለውን ትምግርቱን በተግባር ፈጸመው ያንንም ሲፈጽም ድንቅ በሆነ ፍጹምነትና ታማኝነት ነው ።

የተወደድህ ወንድሜ «አባት ሆይ ይቅር በላቸው» ስለሚለው ቃል ምን ታስባለህ? እንዴት ታየሃለህ? በስቅለት ዕለትም ይሁን በሌላ በማናቸውም ቀን ይህን ቃል አስበህ ጌታ ሆይ ለጠሉኝ ፣ ላስቃዩኝና ላንገላቱኝ ላሳደዱኝም ፣ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር ትላቸው ዘንድ እለምናለሁ ብለህ የምትጸልይ ብትሆን ከክርስቶስ የቸርነትና የፍቅር ሥራ አንተም ተሳታፊ ትሆናለሁ።

አንተ አሁንም ጠላቶቻችሁን የምትጠላቸውና ይቅር ያላልካቸው ከሆነ ክርስቶስ ለጠላቶቹ ምሕረትን ማድረጉ ለአንተ ምን ይረባሃል ? ምን ጥቅም ታገኛለህ? አሁንም በዚህ ምግባር ያለህ ከሆንክ ከጌታ ሥራ አልተሳተፍህምና ፣ መንገዱንም አትከተል ምና ፣ በቸርነት ሥራው እርሱን ፈጽሞ አልመሰልኸውም፤ ተሳታፊም አይደለህም።

እንግዲያውስ ለእኛ እንደተደረገልን እንዲሁ እኛም ለሌሎች አድርገን ፣ ሌሎችን ይቅር በማለት በይቅርታ የሚገኘውን ደስታና ጣዕም እናውቅ ዘንድ ክርስቶስ እኛን ይቅር በማለት በይቅርታ የሚገኘውን ደስታና ጣዕም እናውቅ ዘንድ ክርስቶስ እኛን ይቅር እንዳለን እውቅ።

የሰዎችን በደል ባሰብን ቁጥር ከልብ በሆነ ስሜትና ታማኝነት የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው ልንል ይገባል ። ነገር ግን እንዲህ በምንል ጊዜ ጌታ ይህን ቃል ከተናገረበት ሁኔታ የእኛ የተለየ ነው ። ጌታ የሚለው ይህንን ነው ።

አባት ሆይ ፣ የኃጢአታቸውን ዋጋ ከፍያለሁና ፣ ዕዳም የለባቸውምና ይቅር በላቸው ፣ ሰማያዊ ፍርድ የጠየቀውን የፍትሕ ዋጋ አሟልቻለሁ፤ ዕዳቸውንም ሁሉ ከፍያለሁ፤ አሁን ይቅር በላቸው። እነሆ ስላስቃዩኝ ሰዎችና ስለማይወዱኝም ሰዎች ፈንታ ሞትን ቀመስሁ ይቅር በላቸው ያልሁት እነኚህን ብቻም አይደለም በደሜ አማካይነት ዕረፍት የሚሹትን ሁሉ እንጂ ከአዳም ጊዜ አንሥቶ እስከዘለዓለም፤

ከኃጢአታቸው ተጸጽተው የሚመለሱ ኃጥአንንም ሁሉ እንጂ። ወደዚህች ሰዓት የመጣሁት ስለዚህ ነውና አባት ሆይ ይቅር በላቸው (1ኛ ዮሐ ፲፪፡፳፯)

የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው ከተባለላቸው አንድ የጌታን ጎን በጦር የወጋው ወታደሩ ለንጊኖስ ነው። ቤተክርስቲያን ይህን ወታደር በዓመት ሁለት ጊዜ ትዘክረዋለች ሳያውቅ (የሠራውን ክፋት ሳይረዳ) ጌታን በጦር ወጋው ። ስለዚህ ጌታ ይቅር አለው ፤ ቀየረውም ። ለንጊኖስ በዘመኑ ያመነውንም መስክረ ሰበከ። በጢባርዮስ ዘመን በተደረጉ ብዙ ተአምራት አማካይነትም ጌታ የዚህን ሰው ቅድስና ገለጠ።

«የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው» ። የሚለውን ቃል እንዲገለጽባቸው ከሆኑት ወገን አንድ ሌላም ጻድቅ አለ። ክርስቲያኖችን እንደአውሬ ያሳድድ የነበረ ኃያል፤ ያሰቃያቸውና ይገድላቸውም በነበረው በዲዮቅልጥያኖስ ዘመን ቀኝ እጅ የነበረና እንደ እገሌ ተብሎ ተነጻጻሪ የማይገኝለት ክፉና ጨካኝ -ሰው ነበር።

የሮማ ሹማምንት በሚገባ ሊያሰቃዩት ያልቻሉት ክርስቲያን የሚላከው ወደ እርሱ ነበር። በእርሱም እጅ ተሰምቶ በማይታወቅ አዲስና ምሕረት አልባ የጭካኔ ስልት እንዲሰቃይ ይደረጋል ።

ይህ ሰው ቅዱስ አርያነስ ይባላል። በወቅቱ አንዴና ተብላ የምትጠራ ከተማ አስተዳዳሪ ነበር (አሁን የግብፅ አንዲቷ ከተማ ስትሆን መጠሪያዋ ግን ተቀይሯል)። ብዙ ሺህ ክርስቲያኖችንም እጅግ መሪር በሆነ ጭካኔ ለሞት አሳልፎ የሰጠ ነው። የሚያደርገውን ነገር ሳያውቅ (ሳይረዳ) በክርስቶስ እስካመነበት ጊዜ ድረስ ክርስቲያኖችን በማሳደድ ቀጠለ ። ካመነ በኋላ ግን በሮማው ንጉሥ በዲዮቅልጥያኖስ እጅ ሰማዕትነት ተቀበለ። ስሙ በስንክሳር ላይ ተጽፏል ቤተክርስቲያንም ከታላላቅ አባቶች ወገን ቆጥራ ታስበዋለች ።

ሳዉልም የሚያደርጉትን ከማያውቁት ወገን ነበረ። በእያንዳንዱ ቤት እየገባ ወንዶችንም ሴቶችንም እየጎተተ ወደ ወኅኒ አሳልፎ ይሰጥ ነበር (ዮሐ ፰፡፫) ቤተክርስቲያንም በእርሱ የተነሣ ትታወክ ነበር። ቀዳሚ ሰማዕት ቅዱስ እስጢፋኖስ እንዲገደል በማድረግም ተሳትፏል። (ሐዋ ፭፡፶፰) ነገር ግን ሳዉል ወደ ደማስቆ ለመሄድ በመንገድ ሳለ ጌታ ራሱን ለሳያል ገልጦ ምርጥ ዕቃ ሆኖ እንዲያጨው እስከሆነበት ጊዜ ድረስ

የሚያደርገውን አያውቅም ነበር። ሳያል አምኖ በመጠመቁ የክርስቶስን ስም የሰበከ ያስተማረ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ሆነ። ከሌሎች ሐዋርያት ሁሉ ይልቅ ተጋደለ ደከመም። በብዙ ሕመምና እንግልትም በቁሳር ኔርን እጅ ሰማዕትነትን ተቀበለ። ቤተክርስቲያንን በትምህርቱ ብርሃን ሆኖ ያገለገለ አንጸባራቂ ዓምድ አንዱ ሆነ። ጌታ በቸርነቱ አባት ሆይ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው ብሎ ባይናገር ኖሮ የቅዱስ ጳውሎስ አኳኋን (ፍጻሜ) ምን ይሆን ነበር?

አባት ሆይ ይቅር በላቸው ፤ ልበቀላቸው አልሻም(አልፈልግም) ክፉን በክፉ ለመመለስ አልፈልግም። አንዳንዶቹ መከራን ያደረጉብኝ ናቸው። ሆኖም ግን አባት ሆይ ይቅር በላቸው ልበቀላቸው አልሻም ክፉን በክፉ ለመመለስ አልሻም። አንዳንዶቹ መከራን ያደረጉብኝ ናቸው። ሆኖም ግን ሥፍራ አዘጋጅላችሁ ዘንድ እሄዳለሁ ። ወደእኔም እወስዳችኋለሁ የሐ ፲፬ ፡-፫ ።

“አባት ሆይ ይቅር በላቸው” ይህን ቃል ሲናገር ግን መከራ ያጸኑበትን ሁሉ አንድም ሰው ቢሆን ሁለት ዐበይት ነገሮችን አስቀድሞ ሳያሟላ ምሕረትን ሊያገኝ አይችልም። ሁሉቱ ነገሮች እምነትና ንስሐ ናቸው። ያለእምነት ና ንስሐ ማንም ሰው ድኅነትን እና ይቅርታን ሊያገኝ አይችልም። ስለዚህ የቃሉ ትርጓሜ አባት ሆይ የሚያምኑትንና በንስሐ የሚመላለሱትን ይቅር በላቸው የሚለውን ዐቢይ መልእክት የያዘ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይላል እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወዲልና።» መላውን ዓለም ወደደ ልጁንም ለመላው ዓለም ሰጠ ። ግን መላው ዓለም ድኅነትን አላገኛትም። ስለዚህ ነገርም ቀሪው የመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ እንዲህ ይላል ፤ « በእርሱ የሚያምን ሁሉ ዘለዓለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ .... » (የሐ ፫፡፲፮) ይህ ለመዳን ማመን አንዱ ቅደመ ሁኔታ ለመሆኑ ጌታችን እንዲህ ይላል ነገር ግን « ንስሐ ባትገቡ ሁላችሁ እንዲሁ ትጠፋላችሁ » (ሉቃ ፲፡፫፫) ስለዚህ ይቅር በላቸው የሚለው የምሕረት ጥያቄ በዘመናችን ላሉት የአይሁድ እምነት ተከታዮች የሚሠራ አይደለም አሁንም በአይሁድ እምነት ያሉት ጌታንም አናውቅም በማለታቸው፤ የቅድስት እናቴን ድንግልናም በመካድ ፀንተዋልና። ክብር ይግባውና አሁንም በናዝሬት የተወለደው ጌታ ሕዝቡን

ሁሉ በትምህርቱ ያሳተ የሐሰት መምህር ነው ይላሉና። አያይዘውም አባቶቻቸው ጌታችንን ለሞት አሳልፈው መስጠታቸው ክብር ይግባውና የተገባ ነው ይላሉና። ስለዚህ ወገኖቻቸው በሠሩት ሥራ መስማማታቸው አባቶቻቸው በፈጸሙት ወንጀል ተባባሪ ያደርጋቸዋል። በዚህም ለፍርድ መቆም አይቀርላቸውም። ነገር ግን ንስሐ ቢገቡ አምነውም ክርስትናን ቢቀበሉ ፤ ጌታ ይቅር ይላቸዋል ከዚህም ወዲያ አይሁድ ተብለው የሚጠሩ አይሆኑም ።

ጌታችን ድኅነትን ያመጣው ለመላው ዓለም ነው፤ ነገር ግን በንስሐ ከሚመለሱትና አምነው በምሥጢራቱ አማካይነት በቀናች ፤ በተረዳችና ፤ በሳላች ፤ ሃይማኖት ሆነው በመንፈስ ቅዱስ መሪነት መንገዱን ከሚከተሉት በቀር ድኅነትን የሚያገኛት የለም።

አባት ሆይ ፤ አምነው በንስሐ የሚመለሱትን ይቅር በላቸው። በጭፍን ጌታን በመካዳቸው ጸንተው ስለሚገኙ ሰዎች ግን ጌታ «እኔም ወዳለሁበት እናንተ ልትመጡ አትችሉም» ብሏል። (ዮሐ ፮:፴፬) ዳግመኛም እንዲህ ሲል ነገራቸው፤ በኃጢአታቸው ትሞታላችሁ ። እንግዲህ በኃጢአታቸው ትሞታላችሁና ። (ዮሐ ፰:፳፩-፳፬) በዮሐንስ ወንጌል በስምንተኛው ምዕራፍ ውስጥ ጌታ ሦስት ጊዜ እኔ እንደሆንሁ ባታምኑ በኃጢአታቸው ትሞታላችሁ እያለ ነግሯቸዋል።

ይመለሳሉ ብሎ ትንሽም እንኳ ብትሆን ተስፋ ስለሚያደርግባቸው ሰዎች ግን ችላ ቢሉትም ቢያሳድዱትም ቢያሳዝኑትም በዚያው ልክ በቸርነቱ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው የሚለው የመስቀሉ ላይ ቃል እስከዓለም ፍፃሜ ጸንቶ ይኖራል ለምሳሌ እርሱን አንቀበልም በማለት ወደ አገራቸው ጌታ እንዳይገባ ከከለከሉት ወገን መካከል ሳምራውያን አንዱ ናቸው። በዚህን ጊዜ ደቀመዛሙርቱ ያዕቆብና ዮሐንስ ለጌታ ቀንተው እሳት ከሰማይ ወርዶ እንድትበላቸው ጌታ ያዘዘ ዘንድ ጠየቁት። እርሱ ግን ደቀመዛሙርቱን እንዲህ በማለት ገሠጸቸው፤ « ምን ዓይነት መንፈስ እንደሆነላችሁ አታውቁም የሰው ልጅ የሰውን ነፍስ ሊያድን እንጂ ሊያጠፋ አልመጣም። » (ሉቃ ፱:፶፪-፶፮) ለደቀመዛሙርቱ የተናገረው ይህን ይሁን እንጂ ስለዚያች ሀገር ግን በልቡ ወደ አብ « አባት ሆይ የሚደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው » ብሎ ሳይጸልዩ አይቀርም። ስለዚህ እስኪያውቁት እስኪወዱትና እስኪያምኑት ድረስ

በብዙ መጠባበቅ ታገላቸው አሁን የምናምን ስለቃልሽ አይደለም እኛ ራሳችን አይተነዋልና እርሱም በእውነት ክርስቶስ የዓለም መድኃኒት እንደሆነ እናውቃለን ብለው የምሥራቹን ለነገረቻቸው ሳምራዊት የሚመሰክሩ እስኪሆኑ ድረስ ጠበቃቸው። (ዮሐ ፬:፵፪)

«አባት ሆይ ይቅር በላቸው፤» እኒህ ቃላት ከሁለት የሚበልጥን ፍቅር እና ምሕረት የያዙ ናቸው። ዐቢይነታቸውን በሚገባ ታውቅ ዘንድ እስቲ ሁኔታውን በራስህ እንደሆነ አድርገህ አስበው

አንድ እክል ፈጥሮብህ የነበረን ሰው ይቅር ልትለው ትችላለህ። ግን እስቲ አንድ ሌላ ዓይነት ሰውን ደግሞ አስብ፤ በሐሰት ቢከስህና ያለአግባብ ቢያስፈርድብህ ሕዝብ እና ሹማምንት በአንተ ላይ እንዲነግሱ ቢያደርግ፤ ቢሰድብህና ቢዝትብህ እንድትገረፍና እንድትሰቀል ቢያደርግ፤ በእጅህና በእግሮችህ የምስማር ችግሮች እንዲመቱ ቢያደርግ ..... ይህ ሁሉ ሆኖ ስቃይህ ጫፍ ደርሶ ሳለ ይቅር ትለዋለህ ? ስለእርሱ ትጸልያለህ በደሉ ከክፋት የመነጨ አይደለም ለማለት ለድርጊቱ ምክንያት የምታበጅለት ትሆናለህ እንዲህ ያለው ጠባይ ከተፈጥሮ ውጭ የሆነና ተሰምቶ የማይታወቅ ዓይነት ፍቅርን የሚጠይቅ ነው ።

ወደዚህች ሰዓት የደረስሁት ለዚህ ነውና አባት ሆይ ይቅር በላቸው በሚለው ኃይል ቃል ብቻ ክርስትና እምነት የመጡ ብዙዎች ናቸው ።

አባት ሆይ ይቅር በላቸው፤ የሚያጽናናኝና ደስታ የሚሆነኝ ይህ ብቻ ነውና። በመስቀል ለተቀበልኩት ሕማም ሽልማቱ ለደረሰብኝ እንግልት ስድብ መከራና ጉስቁልና ሁሉ ካሳ የሚሆነኝ ይህ ነውና ... ሰዎች ኃጢአታቸው አይሉ ገዢ ሆኖባቸው ፣ ለሰይጣን ባርነት ራሳቸውን በማስገዛታቸውና ባላቸው ውሱን አቅምና ባለማወቃቸው ጭምር እንጂ ይህን ባላደረጉ ነበርና እኔ ላይ እያደረጉ ያሉትን ነገር ዘንግቼ ለእነርሱ አዝንላቸዋለሁ፤ ፍቅር የራሱን አይፈልግምና። ምሕረትህን ይሻሉ ያስፈልጋቸውማል። ይቅርታህ የሚሰጣቸው ከሆነ ተልእኮዬ ፍጻሜን አገኘኝ ዓላማዬም ተከናወነ ማለት ነው ።

እውነትም ክርስቶስ ስለምን ሰው ሆነ? በደሙ ዋጅቶ እኒህን ይቅር እንዲላቸው ፈልጎ አይደለምን ? በእርግጥም «የባሪያን መልክ ይዞ ፣ በሰውም ምሳሌ ሆኖ ራሱን ባዶ አደረገ» (ፊሊ ፪:፮) ምሕረትን እንዲያገኙ ስለፈለገ አይደለምን? ለምን ኃጢአታችንን ተሸከመ?

በመስቀል እንዲሞት ለምን ተፈረደበት። የዚህ ሁሉ ዓላማው አንድ ነበር ለእኛ ምሕረትን መስጠት።

ይቅር በላቸው፤ የሚለው ቃል የምሕረት ዘመን መቅረቡን የሚያውቅ ነበር። ይህ ምሕረት ደግሞ ይሰጣል ተብሎ ቃል ስለተገባለት ብቻ እንዲሁ የተሰጠ ምሕረት አይደለም ፤ ዋጋ የተከፈለበት ምሕረት እንጂ ። ሰማያዊው ፍትሕ ፍጻሜን እንዳገኘ፤ ቅጣቱም በሙሉ ተከፍሎ እንደተጠናቀቀ የሚያውቅ ቃል ነው ገዢው ከእንግዲህ ዋጋ የከፈለበት ንብረት ባለቤት በራሱ ደም ገዝቶናል። የቀረውም ነገር ቢኖር ከእርሱ ጋር ሆነን በዘለዓለማዊ ሕይወት ደስ እንድንሰኝና እርሱ ባለበት እኛም ደግሞ በዚያ እንድንሆን እኛን ወደ ሰማያዊው መንግሥት ወደ ገነት መውሰድ ብቻ ነው።

አባት ሆይ ይቅር በላቸው ፤ ከእነዚህ ሰዎች የምትሻው ስለጋጠኑታቸው ሞትን ትፈርድባቸው ዘንድ ነውና ክላቸው ኃጢአት፤ ፍርዳቸውም ሞት ነውና፤ እነሆ እኔ ስለእነርሱ ፋንታ ሞትሁ። ያለባቸውን ዕዳ ከፍያለሁና ከዚህ ፍርድ ነፃ አድርጋቸው። እነሆ ሙሉ ዋጋውንም እየከፈልኩህ ነው በቅርቡም ተፈጸመ ብዬ ካሣው መጠናቀቁንም እነግርሃለሁ።

ይቅር በላቸው በሚለው ቃል አማካይነት ጌታችን በሰይጣን ላይ የተቀዳጀውን ድል ያሳውቃል። ሰይጣን ያደረገው መጣጣር ሁሉ ሰዎችን ከእግዚአብሔር ለመለየት ፤ ድኅነታቸውን ለማስቀረት፤ ወደ ድኅነት የሚደርጉትን ጉዞም መንገዱን ዘግቶ ለማደናቀፍ ነበር ። ስለበደላችን የቆሰለው ጌታችን ግን ድንኳኑን በፈሰሰ ደሙ ቀድሶ በማንጸት ያን የተዘጋ መንገድ ከፈተልን ።

የእርሱ ፍቅር የሰውን ጥላቻ አሸነፈ፤ የእርሱ ትሕትናም የሰይጣንን ትዕቢትና ፉክራ ድል አደረገ። ሕዝቡ የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ አሁን ከመስቀሉ ወረድ እያሉት ነበር። እርሱም አባት ሆይ በማለት በእርግጥ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ገልጾ ተናገረ። ነገር ግን የእግዚአብሔር ልጅ ሆኖ እያለም ለእነዚያ ሰዎች ይቅርታን ያስገኛላቸው ዘንድ በመስቀል እንደሆነ ቆየ። ከመስቀል ወርዶ ቢሆን ኖሮ ይቅር በላቸው ለማለት ባልቻለ ነበርና። መሥዋዕትነትን ያመጣው ፍቅር ይቅርታን የማስገኘት ግዳጅ እንዲፈጽም የሚያስችለው መስቀሉ ብቻ ነበርና። ይቅር በላቸው

የሚለው ቃል ከፍጥረት ጊዜ አንሥቶ በተስፋ ሞተው ያለፉ ሁሉ ሊሰሟት የናፈቁት ልመና ናት። ጌታ ለጠላቶቹና እያሠቃዩት ላሉት እንኳ ያን ያህል ፍቅርና ምሕረት ካለው ለወዳጆቹና ለሚምኑበት ማ ያለው ፍቅርና ምሕረት ምን ያህል ይሆን !? ምሕረቱ ምን ያህል ፍጹም ያዘጋጀላቸው ዋጋ ታላቅነትስ ምን ያህል እጅግ ከፍ ያለ ይሆን?!

በመስቀሉ ዙሪያ ግዳጅ ላይ የነበሩት ወታደሮች ይቅር በላቸው የሚለውን ቃል ባደመጡ ጊዜ እጅግ የተደንቀው ነበር። በቀኙ ተሰቅሎ የነበረውም ወንበዴ እንዲሁ ተደንቆ ነበር። ለዚህ ወንበዴ ጌታ ሁለተኛውን ቃሉን ተናገረ፤ «ዛሬ በገነት ከኔ ጋር ትሆናለህ። »

ሁለተኛው ቃል

«እውነት እልሃለሁ ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ። »

(ሉቃ ፳፫፡፵፫)

ጌታ በመስቀል ሳለ በመጀመርያ ያነጋገረው ሰው በቀኙ የተሰቀለውን ወንበዴ ነበር። ይህ ወንበዴ ሕይወቱን ሙሉ እግዚአብሔርን በመፍራት የመራ ሰው አልነበረም። ለመስቀል ያበቃውም ኃጢአቱ ነበር። በመስቀል ሳለ በግራ ከተሰቀለው ወንበዴ ጋር ጌታን ነቅፎ ነበር (ማቴ ፳፯፡፵፫)። ነገር ግን በድንገት ተለወጠና አመነ። ጌታን ከመንቀፍ ለጌታ ወደ መከራከር ፤ ከፌዘኛነትም ወደ አማኒነት ፤ በእምነትም የሚጸልይ ሰው ወደ መሆን ተቀየረ።

ያን እምነት እንዴት አገኘ፤ እንደዚያ ያለውስ መለወጥ እንዴት ሆነለት? ጌታን በክብር ሳሆን በሕማሙ አይቶት፤ ብዙዎች ተሰብስበው እተዛባቡበት ሳለ ተመልክቶት እንደምን በጌታ ለማመን በቃ?

ምንአልባት የዚያን ልቦ ደንዳና ወንበዴ ልብ የለወጠው ጌታ ለሚያስቃዩት ሰዎች ያደረገው ምሕረት ይሆናል፤ በዚህም የእግዚአብሔር ፍቅር እና ቸርነት የዚያን ሰው ጭካኔ ድል አደረገው ልንል እንችላለን። ምናልባትም የጌታ ሁኔታ በራሱ፤ ገጽታው ደግነት የሚነበብበት አስተያየቱ ነክቶት ይሆናል። ምናልባትም ጌታ ያን ወንበዴ አይቶት፤ ገና ባየው ጊዜ በአመለካከቱ ብቻ ልቡ ወዲያው ተሰብሮ ፤ ተለውጦ ይሆናል ..... ብቻ የሆነው ምን እንደሆነ ለማወቅ የምንችልበት ምንም ዘዴ የለም።

ምናልባት ወንበዴው ጥንቱንም በውስጡ የንስሐ ዝንባሌ ያለው፤

መልካም ፍሬን እንዲያስገኝ ከልቡ እሾሁን ነቅሎ ተገቢውን ዘር ዘርቶ የሚያለማውን ገበሬ የሚጠባበቅ ለም መሬት ሆኖ ይሆንን? ይህ ወንጀለኛ በአሥራ አንደኛው ወይም በአሥራ ሁለተኛው ሰዓት ወደጌታ ከመጡት ሰዎች ወገን ሆኖ ለመድረስ የበቃ ነው። ጸለየ፤ ጸሎቱም ቅጽበታዊ ምላሽ አገኘ። በብዙ ድካምና ዕንባ ለብዙ ጊዜያት የለመኑና የተማጸኑ ብዙ ሰዎች ነበሩ። ያ ወንበዴ ግን በአንዲት አጭር ቃል አማካይነት ብቻ የሚሻውን ሁሉ አገኘ ። ያቺ የእርሱ ጸሎት ለብዙዎች የመንፈሳዊ ሐሳብና ተመስጦ መነሻ ሆነች። ቤተክርስቲያንም ይህን ጸሎት ከዚህ ሰው ተምራ በጸሎት ቅዳሴ ላይ «ተዘክረን እግዚአብሔር በውስተ መንግሥትክ» ። አቤቱ በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበን በማለት ዘወትር ትጸልያለች።

ጌታ አንዲት ቃል እንኳ ተናግሮ መልስ ሊሰጣቸው ሳይወድ የቀሩ ብዙዎች ሳሉ ያ ወንበዴ ግን ከጌታ ፈጣን ምላሽ ያገኘ ብቸኛው ሰው ሆነ ።

ለፍርድ አቁመውት ሳለ እና ሕማምን በመስቀል ላይ እየተቀበለ በነበረበት ጊዜ ጌታ ብዙዎች ላቀረቡለት ጥያቄ አንዳችም ምላሽ ለመስጠት እንዳልወደደ አስታውሱ። ተጨነቀ፤ ተሠቃየ አፉንም አልከፈተም ። ለመታረድ እንደሚነዳ ጠቦት በሸላቾቹም ፊት ዝም እንደሚል በግ እንዲሁ አፉን አልከፈተም። ፲ኢሳ ፶፫፡፲፮) ለሊቀ ካህናቱ ለቀዳፋ ብቻ በሕያው እግዚአብሔር አምልሃለሁ ብሎ በለመነው ጊዜ መልስ ሰጥቷል። (ማቴ ፳፯፡፲፬) ብዙዎች ተሳለቁበት ነገር ግን መልስ አልሰጣቸውም ሰደቡት የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንክስ ከመስቀል ውረድ እያሉ ተፈታተኑት ነገር ግን አልመለሰላቸውም (ማቴ ፳፯፡፵) በግራው ተሰቅሎ የነበረው ወንበዴም ክርስቶስ አንተ ከሆንህ ራስህንም እኛንም አድነን ሲል ዘበተበት። ጌታ ግን ምንም አልመለሰም (ሉቃ ፳፫፡፴፱) ነገር ግን በቀኙ የነበረው ወንበዴ ገና በመንግሥትህ አሰበኝ ብሎ በተናገረበት ቅጽበት እውነት እልሃለሁ “ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ” ብሎ መለሰለት። (ሉቃ ፳፫፡፵፪-፵፫)

ጌታ ለዚህ ወንጀለኛ ያሳየው ወዳጅነት እንዴት ደስ የሚያሰኝ ነው። ይህም ወዳጅነት ጌታ በገነትም እንዲቀጥል አደረገ እንጂ በመስቀል ላይ ብቻ እንዲወሰን አልወደደም ። ዛሬ በገነት ትሆናለህ ብሎ ቃል ቢገባለት ብቻ ይበቃ ነበር ነገር ግን «ከእኔ ጋር ትኖራለህ» ብሎ ድርብ ቃልኪዳን ሰጠው ።

በዚያም ያ ወንጀለኛ ከጌታ ወደ ገነት ሲሄድ አጅቦት የሚጓዝ ጃንደረባ ጌታ ባለበት በዚያ እርሱም ደግሞ እንዲሆን የተፈቀደለት ሆነ። ይህ ወንበዴ ምንኛ ዕድለኛ ነው ጌታ ወንጀለኛውን ከቶም አልተጸየፈውም። እንዲያውም በተቃራኒው በውስጡ ቀና መንፈስን አገኘበት በመስቀል ሆኖ ሲያገኘው በዚያ አነጋገረው ወንበዴው ሞትን ከመቅመሱ በፊትም ለወደፊት ድኅነቱ ቃል ኪዳን መተማመኛ ሰጥቶ እርሱን በማስደሰት ጌታም ደስ የሚሰኝ ሆነ።

በምድር ልብህ ከእኔ ዘንድ ሆኗልና በገነት አንተ ከእኔ ጋር ትሆናለህ በመስቀል ሳለህ ነፍስህን ለእኔ በእምነት አክብረህ ሰጥተኝኛልና የወደፊት ዕጣህን አደራ ያኖርኸው በእኔ ዘንድ ነው። ከኔ ጋር ሆነህ በመስቀል የተንገላታኸውን ያህል እንዲሁ ከእኔ ጋር ሆነህ ከፍ ከፍ ትላለህ ... አንተ የተሰቃየኸው እኔ ስቃይን በምቀበልበት ወቅት ከእኔ ጋር አብረህ ነውና እንዲሁ ከእኔ ጋር አብረህ በሕይወት ትኖራለህ።

ይህ በመስቀል የተፈጸመው ግጥምጥም እንዴት ዕውቀት ነው!

በቤተክርስቲያን ሳሉ ከእግዚአብሔር ጋር የተገናኙ ብዙዎች ነበሩ፤ አንዳንዶች ደግሞ ደጃቸውን ዘግተው በመጸለይ ላይ ሳሉ ያገኙታል... ዕጹብ የሆነው ግጥምጥምሽ ግን በመስቀል ሳለ ጌታን እንዲያገኘው የሆነለት ሰው ነው ወንበዴው አንድ ቀን ተጸጽቼ ወደ እግዚአብሔር እመለሳለሁ ብሎ አስቦ የሚያውቅ ቢሆን ፤ ያ መመለስና እግዚአብሔር ማግኘት የሚፈጸመው በዚያች ሥፍራ ሊሆን ይችላል ብሎ አስቦ ያውቅ ይሆን?

በእርግጥም የእግዚአብሔር መንግሥት በመጠባበቅ አትመጣም (ሉቃ ፲፯፡፳) ። በአንድ ሰው ላይ ጸጋ እግዚአብሔር መቼና እንዴት ሥራውን እንደሚሠራ የምናውቅበት መንገድ የለም።

እውነትም ነፍስ ወደሚወደው (ወደሚሻበት) ይነፍሳል (ዮሐ ፫፡፳)። ይህ ወንጀለኛ ሕገ ወጥነትና ኃጢአት የተመላበትን ሕይወት አሳልፏል ። በመስቀል ሰላም ከነኃጢአቱ የነበረ ከመሆኑም በላይ በግራ ከተሰቀለው ወንበዴ ጋር አብሮ ጌታን ነቅፏል። ነገር ግን ጸጋ እግዚአብሔር ተነፈገው? በእግዚአብሔርስ ለዘለዓለም የተረሳ የተተወ ሆነን? እንደውም በተቃራኒው ጸጋ እግዚአብሔር ወደ እርሱ ሄዶ ሥራን የሚያከናውንባትን ትክክለኛ ሰዓት በመጠባበቅ ላይ ነበር። ከዚያም ከሞት አፍታ ያህል ብቻ ርቆ ባለባት በዚያች ደቂቃ የድኅነት ሰዓት መጣችለት ።

ማን በእግዚአብሔር እንደሚመረጥ የምናውቅበት አንድም መንገድ

የለም። አሁን ይህ ወንበዴ ይመረጣል ብሎ ማን ጠረጠረ ? ማን አሰበ? ሌሎች በአሥር የሚቆጠሩ ዓመታትን የፈጀ ብዙ ድካምን እንዲከፍሉ የሆነባት ነገር ለዚህ ሰው በአንዲት ሰዓት ብቻ ይፈጸምለታል ብሎ ማን ገመተ ? እኛስ ሰው ነንና ላይ ላዩን ያለ (የሚታይ) ሁኔታን ተመልክተን እንዳናሰን። አንዳንዶቹን እንንቃለን ለአንዳንዶችም እናዝንላቸዋለን። ነገር ግን ከምንንቃቸውና ከምናዝንላቸው መሀል ማንኛውም ሰው ቢሆን ይህን ከእኛ እጅግ የተሻለ የሚባልለትም ሰው ይሆናል። ነገር ግን ይህ ወንበዴ ወደ መንግሥተ ሰማያት እንደሚገባ የተገባው እንደሆነ እናምንባለን።

በዚያች ሥፍራ በዚያች ሰዓት ባደረገው ነገር ሁሉ እጅግ ግሩም እጅግ ድንቅ ሰው ነበር። ይኸ ወንበዴ ጌታ ሆይ ብሎ በተናገረ ጊዜ የጌታን ጌትነት አመነ (መሰከረ)።

ወደ ገነት ወደ መንግሥተ ሰማያት ሊያስገባኝ የሚቻለው ነው ብሎ በማመኑም ጌታን በአዳኝነት አመነ (አዳኝነቱንም ተናገረ)።

በመስቀል ሳለ ይህ ወንበዴ የራሱን ኃጢአት ተናዘዘ፤ ሞት የሚገባው እንደሆነ አምኖም ተናገረ። በግራ የተሰቀለውንም ወንበዴ እንዲህ ሲል ገሰፀው፤ ስለአደረግነውም የሚገባንን እንቀበላለን በእኛስ የተደረገው እውነተኛ ፍርድ ነው (ሉቃ ፳፫፡፵፱-፵፩) አመነ መሰከረ ስንልም ጌታ ያለኃጢአቱ መስቀሉን አመነ ማለት ነው። ይህ ደግሞ ስለሌሎች ኃጢአት የተሰቀለ መሆኑን ማመን ነው።

ከዚህ ሁሉ ሕዝብ መካከል ለጌታ የተከራከረለት አንድ ሰው ቢኖር ይህ ወንጀለኛ ሰው መሆኑ እጅግ የሚደንቅ ነው። ከአስራ ሁለቱ ሐዋርያትም በእርሱ ከተፈወሱ ብዙዎች መካከል ለእርሱ የተከራከረለት ስድብም አይገባውም ብሎ የተናገረው በቀኙ የተሰቀለው ወንበዴ ብቻ ነበር። ከሐዋርያትና ከምዕመናን ወገን የጌታን ነገር ዓላማ ብሎ ይዞ የሚከራከረው ሰው አንድ ሌባ (ወንጀለኛ) ነው የሚሆነው ብሎ ለማሰብ የቻለ ኖሮ ይሆን ?! በእርግጥም ጌታ ከእነዚህ ከታናናሾቹ አንዱን እንዳትንቁ ተጠንቀቁ ያለው ቃል ምንኛ የተገባ ነው (ማቴ ፲፡፲፰) ወንድሜ የራስህን እርባና በአንተ አግዝፈህ አትገምት፤ እንዲህ ካሉ ሰዎች የተሻልኩ ነኝ ብለህ አታስብ፤ የተሻልክ የሆነህ መስሎም አይሰማህ። ከሐዋርያትም ሆነ ከጌታ የቅርብ ተከታዮች ወገን ከአንዱም ጋር እንኳ እኩል ነኝ ብለህ ከቶም አታስብ አትገምት። እኒያ ሁሉ በመስቀሉ ሰዓት ገለል አሉ፤ ለጌታ ሊከራከሩም

አልቀረቡም። ለጌታ የተከራከረለት ቢኖር ቀማኛው ሰው ነው። ይሆናል ተብሎ ከቶም ያልተጠበቀ ፈጽሞም የማይታወቅ ግለሰብ ለጌታ ከመከራከሩም ውጪ ስለዚህ ወንበዴ ሌላው ደስ የሚያሰኝ ነገር ደግሞ ስለ ዘለዓለማዊ ሕይወቱ በማሰብ ተጠምዶ የነበረ መሆኑ ነው ። ለማያልፈው ዓለም ራሱን ለማዘጋጀት ተጣደፈ። እንደ ጌታችን እርሱም በአካሉ እየተሰማው ስለነበው ሕመም አልተጨነቀም ፤ ስለ ዘለዓለማዊ ሕይወቱ እንጂ ስለዚህም ፍጹም በሆነ ንስሐና ጸሎት ጌታ ሆይ አስበኝ ሲል ለመነ። በኃጢአቱ ሳይሆን በጸጋህ አስበኝ ።

«አቤቱ ምሕረትህንና ቸርነትህን አስብ ከጥንት ጀምሮ ናቸውና የልጅነቴን ኃጢአትና መተላለፍ አታስብብኝ ። አቤቱ ስለቸርነትህ ብዛት እንደ ምሕረትህ አስበኝ።» (መዝ ፳፬(፳፭):፮፮) አስበኝ! አላውቃችሁም ብለህ ከተናገርሃቸው ወገን እንዳትቆጥረኝ አስበኝ። በዚህ የነበረንን አብሮነት አስብ፤ ከሕይወቴ ጊዜያት ሁሉ በመስቀል ከአንተ አጠገብ ያሳለፍኳቸው ጥቂት ሰዓታት እጅግ ዋጋ ያላቸው እነርሱ ናቸው። በሕመምህ ጊዜ አብሬ የተገኘሁ መሆኔ ደስ አሰኝቶኛል። ከአሁን ወዲያም በክራት ከክርስቶስ ጋር ተሰቅያለሁ ብዬ ለመናገር እችላለሁ። (ገላ ፪:፳)

ስለዚህ አብሮነታችን ብለህ አስበኝ! መቼም የእኔ ከአንተ አጠገብ ሆኖ መስቀል ለአንተ የሚያሳፍር ነገር ሊሆን የሚገባው ነው። ለእኔ ግን የዘለዓለም መመኪያ የሚሆነኝ ነገር ነው። እነኚህ ከአንተ አጠገብ ያሳለፍኳቸው ጥቂት ሰዓታት ብቻቸውን የሚበቁኝ ናቸው ነገር ግን ደግሞ በዚያው ከምወሰን ይልቅ እነኚህ ሰዓታት ለዘለዓለማዊ ወዳጅነታችን መነሻ ብቻ ቢሆኑልኝ ፤ እንጂ ከአሁን ወዲያ የማይደገሙ ትዝታዎች ሆነው ባይቀሩብኝ እንዴት አወደድሁ!

አስበኝ የሚለው ቃል ተናጋሪው ከአድማጩ ጋር አቀድሞ የሚተዋወቅ ወዳጅነት የነበረው ሰው እንደሆነ የሚጠቁም (የሚያሳይ) ነው። አስቀድመህም ታውቀኛለህ በመዝገብህ የተጻፍኩ በመጻፍሕም የተቀረጽሁ ነኝ. . . የሚል መልዕክት አለው ።

ጌታ ሆይ ከአመፀኞች ጋር ተቆጠርህ (ኢሳ ፶፫:፲፪) ከኃጢአተኛዎችም ጋር ተሠቀልህ። ይህ ለአንተ የሚያዋርድ ነገር ሆኖ ሳለ ለእኔ ግን የጸጋና የደስታ ምንጭ ሆነኝ። በአጠገብህ መሆን እንዴት መልካም ነው ሕመሜን ሁሉ ያቀልልኛል። እንደውም መንፈስህ ሰውነቴን ሁሉ ሲያጠራው

ሲያነገውና ሲቀድሰው ፤ እኔንም አዲስ ፍጥረት አድርጎ ሲያዘጋጀኝ ሲቀይረኝ ይሰማኛል እንጂ ሕመም የሚባል ነገር አይሰማኝም ። የፀሐይ ጨረር ቆሻሻ ላይ ቢያርፍ ቆሻሻውን ቢያጠራ እንጂ ቆሻሻው ጨረሩን አያሳድፈውም ፤ አንተም እንደዚያች ጨረር ነህ ። ሳይገባኝ ወዳጅነትህን የምከጅል ነኝ። ቀድሜ ባወቅሁህ ኖሮ መልካም ነበር። ስለዚህ አስበኝ ።

እኛ ሁላችን ከዚህ ወንበዴ ጋር አስበኝ የሚል ልቦና ቢኖረን ምንኛ እወድ ነበር። በሩቅ ሀገር ከቤትህ ተለይቶ የሄደ ብኩን ባርያ የሆነ ልጅ እንዳለህ አስብ። ከወደቅሁበት ታነሳኝና መንፈሴንም አርነት ታወጣው ዘንድ ደካማነቴን እና የተዋረድሁ መሆኔን የሰይጣን እስራት የፀናብኝ እና የወደቅሁ እንደሆንሁ ይህን አሰብ። ሌላ የሚያሰብኝ ማንም የለኝምና አስበኝ። ውሃው በተናወጠ ጊዜ ጌታ ሆይ በመጠመቂያይቱ ውስጥ የሚኖረኝ ሰው የለኝም። (ዮሐ ፭:፯)።

የዚህ ወንበዴ ታሪክ ሰዎች ለሞት በተቃረቡበት ሰዓት በሚያደርጉት ድርጊት እንደሚለያዩ ያሳየናል። በቀኝ የተሰቀለው ወንበዴ ከመሞቱ ጥቂት አስቀድሞ ጌታን አስበ ፤ ተፀፀተም። በተቃራኒው በግራ የተሰቀለውም ወንበዴ እንደዚያኛው ለሞት ተቃርቦ ሳለ ጌታን እየነቀፉ ነበር። እግዚአብሔርን ከቶም አልፈራም ስለዘለግለማዊ ሕይወቱም ጥቂት እንኳ ግድ አልነበረውም እርሱን ያሳስበው የነበረው የቀደመ ብኩን ሕይወቱን ለመቀጠል እንዲችል እንዴት ከዚያ መስቀል ለመላቀቅ እንደሚችል ብቻ ነበር። (ሉቃ ፳፫:፴፱) በዚያም ሁኔታ ሳለ ጓደኛው ፈያታዊ ዘየማን ወቀሰው። በዚያች ለሞት በተቃረበበት ሰዓት እንደቀደመው ያለ አንዳች ቅሬታ ጥፋትን በመሥራቱ ገፋበት እንጂ አንዳችም የፀፀት መንፈስ አልነበረውም። በአካላዊ ርቀትና ቅርበት በኩል በግራ የተሰቀለው ወንበዴ በቀኝ እንደተሰቀለው ወንበዴ ከጌታ አጠገብ እዚያው ቅርቡ ነበር። የሞት ሰዓት ንስሐን እንዲያስባት ያለበትንም ሁኔታ እንዲመረምር አላደረገውም።

ጌታ ለሚያሰቃዩት ሰዎች ያደረገው ምሕረት ወደ ልቡ ከቶም አልገባም ምንም አልመሰለውም፤ ሌላው ቀርቶ ጓደኛው ፈያታዊ ዘየማን ወደገነት እንዲገባ ቃል ኪዳን መቀበሉ እንኳ ቅንዓት ጉጉት እንዲያደርበት አላረገውም። ምድር ስትነዋወጽ ዓለቶች ሲሰነጣጠቁና ጨለማ በዚያች ሥፍራ ሲነግሥ ያኔ እንኳ አላሳመነውም። አሁንም በዓለም ፍቅር እና ምድራዊውን

ሕይወት ለመቀጠል በሚፈልግ ምኞት እንደተያዘ ነበር። ከመስቀል እንዲወርድ እንዲረዳው እንጂ ከዚያ ውጪ ከጌታ ወዳጅነቱንም ሆነ አብርካቱን አንድም አልፈለገም።

የሕይወታቸው ማብቂያ መቼ እንደምትደርስ ፈጽሞ ሳያውቁ ንስሐ ሳይገቡ ፣ ስሽመግል እያሉ ለሚያዘገዩ ሰዎች ይህ ታሪክ ትልቅ ትምህርት አለው። ብዙዎች ለሞት ቀርበው ሳሉ ጠባያቸው እንደፈያታዊ ዘፀጋም ይሆናል። እየተራገሙ እያመጹና ምድራዊውን ሕይወት ላለመላቀቅ ሙጥኝ ብለው እያስቸገሩ ያልፋሉ። ልማድ የተዋሐደው ሰው በሰውነቱ ጦር ቢወደርበትና ነፍሱን አሳልፎ የሚሰጥባት መስመር ብታቀርብም እንኳ ያን ማድረግ አይበጀኝም ብሎ ለመጣል ያቅተዋል። ሰው ለእግዚአብሔር አጻፋዊ ምላሽ ካልሰጠ በሞት ሰዓት እንኳ ኃጢአት ሊሠራ ይችላል ።

ንስሐን ሽተው ሳይሆን ሞት በዚህ ዓለም ከሚወዱት ነገር ስለሚለያቸው ብቻ ለሞት ሲቃረቡ አምርረው የሚያለቅሱ ሰዎች ብዙ ናቸው። ሞት ከሚወዷቸው ሰዎችና ከምኞታቸው ቆርጦ ስለሚለያቸው ያለቅሳሉ። በዚያች በሞት ሰዓት እንኳ ዓለም የምታጓጓ ሆና ነው የምትታያቸው። ሞት ሰውን የግድ እጁን ወደ መስጠት በጄ ብሎ ወደመገዛት ያመጣዋል ብለህ አታስብ። ለአንዳንዶች እንጂ ለሁሉም የሚሠራ አካሄድ አይደለም። የሞትን ሰዓት በቀኝ የተሰቀለው ተጠቀመባት፣ በግራ ተሰቀለው ወንበዴ ጌታን በመዘለፍና በጌታ ላይ በመዘባበቱ ሲገፋበት ጓደኛው ፈያታዊ ዘየማን ግን «በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበኝ » እያለ ለመነ።

ጌታ በፀፀት የነበረውን ይኸን ወንበዴ ችላ አላለውም። ለጸሎት ምላሽ ለመስጠት እንኳ አላመነታም። ወንበዴው ከጠበቀው ይልቅ በፈጠነ ቅጽበት ምላሽ አገኘ። በማትቀረው በሞት ሰዓት ሆኖ ጌታ ምሕረት አያደርግልኝም ብሎ አልሰጋም ተስፋም አልቆረጠም። ጌታም በበኩሉ «እውነት እልሃለሁ ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ » ሲል ምሕረቱን አረጋገጠለት አፀናለት።

አሁን ከእኔ ጋር ነህ ፣ ከአፍታ በኋላም ደግሞ ከእኔ ጋ ነህ፤ ነገር ግን በሁለቱ የአብርካቱ ጊዜያት መካከል ትልቅ ልዩነት አለ። በስቃይ ጊዜያት ከእኔ ጋር እንደነበርህ በገነት ደግሞ ከእኔ ጋር ትሆናለህ። ከዚህ ሕመምን ትቀበላለህ ፣ እዚያ መጽናናትን ታገኛለህ

ጌታ በገነት ብሎ ሲናገር ወንበዴውን እያረመው ነበር። ወንበዴው

«በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበኝ » ብሎ ለመነ። ጌታ በሰማያት መንፈሳዊ መንግሥት እንዳለው፤ በዚህ ዓለም ያልሆነች እንደሆነች አምኖ ነበር። ሰዎች ግን ወደዚያች መንግሥት ከፍርድ ቀን በኋላ እንጂ በፊት ለመግባት አይችሉም። ከሞት በኋላስ ሰዎች ወደ መቆያ ሥፍራ ይሄዳሉ የሚያምኑና ታምነው የተገኙ ሰዎች እስከ ፍርድ ቀን የሚቆዩበት ሥፍራ ገነት ነች። ስለዚህ ጌታ ለወንበዴው ዛሬ በሰማያዊት መንግሥቱ ትሆናለህ ብሎ አልመለሰለትም። «በገነት» ትሆናለህ ብሎ አለው እንጂ። በገነት ብሎ በማረምም የእውነተኛ መምህርነት ሥራውን አከናወነ በመስቀል እያለም እንኳ የደገኛ መምህርነት ተግባሩ አልተቋረጠም። ጥፋትን ለአጥፊው ያለ ቁጣና ነቀፋ የሚጠቁም መምህር ነውና።

«በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ » . . . ይህ ቃል ኪዳን ነው። ዳግም በምመጣበት ጊዜም እንዲሁ ከእኔ ጋር ትመጣለህ። አሁን በመስቀል በቀኝ እንዳለህ በፍርድ ቀንም በቀኝ ትቆማለህ። ጸድቃንን የምትወክል ትሆናለህ በመንግሥቱ ከእኔ ጋር ትሆናለህ በዘላለማዊ ሕይወትም እንዲሁ እነሆ እኔ ለዘወትር ከአንተ ጋር ነኝ።

ይህ ቃል ኪዳን ይህ ከጌታ ጋር እሆናለሁ የሚል ጉጉት እና መጠባበቅ ምናልባት ይህ ወንበዴ ሞትን በደስታ እንዲቀበለው አድርጎት ይሆናል። ሞት እንዴት መልካም ነው! ብሎ ለመናገር ያስደፍራል። ሞት ሆይ መውጊያህ የት አለ? ሞት ኃጥአንን ያስፈራቸዋል ያስጋቸዋል። ጌታ ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ ብሎ ያጽናናቸው ዘላለማዊ ሕይወትና አክሊል እንደሚጠብቃቸው ተስፋ የተሰጣቸውና በተስፋ ሆነው የሚሞቱ ግን ሞት ለእነርሱ የደስታቸው ምንጭ ነው።

ጌታ « በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ » ብሎ በተናገረው ጊዜ ወንበዴው ለኃጢአቱ ምሕረት ፣ ሥርየት እንደተሰጠው የነገረው ብቻ አይደለም ፤ ከአዳም በኋላ ተዘግታ የነበረችው ገነት በአዳም ኃጢአት ምክንያት የሰው ነፍስ ሊደርስበት የማይችልበት ሥፍራ ነበረችና። ስለዚህም ነገር ከምዕመናን ወገን አንዱ በሞት በሚለይ ጊዜ ቤተክርስቲያን «ለፈያታዊ ዘየማን እንዳደረግህለት እንዲሁ ለዚህች ነፍስ የገነትን ደጃች ክፈትላት» ስትል ትጸልያለች ። ለወንበዴው ምሕረት መሠረቱ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው፤ የገነትም ደጃች መከፈት ሰማያዊ

ድንቅ ነው። እነዚህ ጌታ በመስቀል ሆኖ ያከናወናቸው ተግባራት የእርሱን ሰማያዊ አምላክነት የሚያሳዩ ናቸው። ጌታችን ወንበዴው ምሕረትን ያገኝ ዘንድና በገነት ይሆን ዘንድ የለመነ አይደለም፤ ያዘዘ የፈቀደም እንጂ። ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ ሲለው የሰውን ዘለግላማዊ ሕይወት በተመለከተ የሚፈርድበትን የጻድቅ ፈራጅነት ሚና ስፍራ እንደያዘ ሆኖ ነው። በመስቀል የነበረ ሆኖም ሳለ ጽድቅ ፈራጅ አምላክ ነበረና ወንበዴው በዚያኑ ዕለት ወደገነት እንዲገባ ወሰነ። ከሰው ወገን ይህን ለማድረግ የሚቻለው አለን? ይህ በሰው ሊከወን የማይችል የእርሱ ብቻ የሆነ ሰማያዊ ሥልጣን ሰማያዊ ተግባር ነው የገነት ደጃችንም መከፈት ሊቀ ካህንም ቢሆን ነቢይም ቢሆን ከሰው ወገን በማንም ሊፈጸም የማይችል ሰማያዊ ሥልጣን ነው። እኒህ ሁሉ ሰዎች መድኅን ያቺን ደጅ እስኪከፍታት ሲጠብቁ ኖሩ፤ እርሷን መክፈት ሰማያዊ ሥልጣን ነበርና። የገነት ደጃች መክፈት ስለዚህ ነገር ለእኛ የፈሰሰው ደም በቂ ዋጋ እንደሆነ ጭምር የሚያሳዩን ነው።

በእውነትም ኃይልና ሥልጣን ያለው እርሱ ነው «የሚከፍት፤ የሚዘጋም የሌለ። የሚዘጋ፤ የሚከፍትም የሌለ። » (ራዕ ፫፡፮ ፤ኢሳ ፳፪፡፳፪) ሞትና የገሀነም መክፈቻ በእጁ ነው። ለደቀመዛሙርቱና በምድር ላሉ ተከታዮቹም ይህንን ቁልፍ የመስጠት ሥልጣን አለው። ለልባዎቹ ደናግል ደጃፉን የከፈተላቸው እርሱን ለመኑ (ማቴ ፳፭፡፲፩) ሆኖም ግን ለእርሱ ለታመኑት ካልሆነ በቀር የገነትንም ደጅ ለልላ ለማንም አይከፈትም ። በእርሱ መታመን እንደ ወንበዴው ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትለሆናለህ የሚለውን ቃል ለመስማት ያበቃል ።

«ዛሬ» የሚለው ቃል (ካቶሊኮች) እንደሚያምኑት ነፍስ ወደገነት ከመግባቷ አስቀድሞ እስክትነፃ የምትቆይበት ሥፍራ እንደሌለ ያለጥርጥር ያረጋግጣል። ወንበዴው ወደገነት የገባው በሞተበት ቀን እንጂ ለአንዲት ሰዓት እንኳ እስኪነጻ የሚቆይበት ሥፍራ እንዲወስድ አልሆነም ዛሬ የሚለው ቃል ሙታን ካረፉበት ቀን አንሥቶ እስከ ሦስተኛው ቀን ድረስ መንፈሳቸው በሞተው ሰው ቤት እየመጣ ወዲያ ወዲህ ይላል፤ አንድ መላ ካልተበጀም (በቅዳሴ ጊዜ ስሙ ካልተጠራ) ይህ መንፈስ ከዚያ ሥፍራ አይርቅም የሚባል። አፈታሪክ (አጉል እምነትን)

ድል የሚነሳ (የሚረታ) ነው ። የወንበዴው ነፍስ እስከ ሦስተኛው ቀን ድረስ እዚህ ቆየች ወይስ ዕለቱን ወደገነት ገባች? መልሱ ግልጽ ነው።

«ገነት» በሚለው ቃሉ ጌታ ሰዎች ከሞት በኋላ የሚሄዱበትን ሥፍራ አመለከተ። ታምነው የተገኙ ሁሉ የሚቆዩበት እና እስከ ፍርድ ቀን ድረስም ከጌታ ጋር ሆነው ደስ የሚሰኙበት ሥፍራ እርሷ እንደሆነች ያስረዳል።

«ባሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናል » የሚለውን ቃል እስኪ በተመሰጠ እንመርምረው። ከጌታ ጋር መሆን ይበልጥ ደስ የሚያሰኝ ነው። ወይስ በሌላ አነጋገር በገነት ከምናገኘው ነገር ሁሉ በጣም ደስ የሚያሰኘውና የሚልቀው ከጌታ ጋር በአንድነት መሆን ነው። ጌታ ደግሞ ቃል የገባልን ይህንኑ ነው። እኔ ባለሁበት እናንተ ደግሞ እንድትሆኑ ሁለተኛ አመጣለሁ፤ ወደ እኔም እወስዳችኋለሁ። (ዮሐ 14-3)

ይህ እንዴት ግሩም የሆነ ቃል ኪዳን ነው! ልዩ በሆነ ስሜት የምንደክምለት ግባችንና ተስፋችንም ይኸው ነው .....

ምፈሳዊ ሕይወታችን ባጠቃላይ ከጌታ ጋር ያለን ሕብረት (አንድነት) ኑሮ ነው።

በዚህ ቃል ኪዳኑ ጌታ ወንበዴውን ደስ አሰኘው ። በመስቀል በአካሉ እየደረሰበት ያለው ሕማም እንደዚያ የከፋ ሆኖ ሳለ እንኳ ጌታ ወንበዴውን ለማረጋጋት ለማነጋገር እና ለማስደት ይህን አከናወነ። በእሾህ፣ በችንካር፣ በጦርና በግርፋት የደረሰበትን ሕማም ሁሉ ዘነጋው ። የወንበዴውን ቃል በሚገባ አዳመጠው፣ አነጋገረው አረጋጋው -በእርግጥም ፍቅር የራሱን አይፈልግም (፩ ቆሮ ፲፡፳፬) ብዙ ጊዜ በሥራና በጉዳዮች ተጠምደን ሳለን ሰዎች አንዳች ሽተው ወደ እኛ ይመጣሉ። ወደ እኛም በመምጣታቸው እንማረራለን እንንገሸገሻለንም። ለእነርሱ የሚሆን ጊዜ እንደሌለንና በሌላ ጊዜ እንዲመለሱ ነገረን እናሰናብታቸዋለን ። እስቲ ጌታን አስቡት። በመስቀል ሆኖ ሳለ እንኳን እንዲህ ያለውን ቃል አልተናገረም ። ሕማም ላይ እያለ ሆኖ ሳለ እንኳ ለወንበዴው ጆሮውን አልነፈገውም። ወንበዴው የፈለገውን ትኩረት አዳማጭ ጆሮ ሰጠው፤ ለልመናው ምላሽን ሰጠው፤ ልቦናውን ደስ አሰኘው። በዚህም ለእኛ በመስቀል ሆነንም እንኳ ለሌሎች ችግር መድረስ፣ መጠገን፣ መሙላት የሚቻለን እንደሆነ በተግባር አሳየን። ጌታ ለወንበዴው በሰጠው ትኩረት

ለአንድ ግለሰብ የሚሰጥ ትኩረት ለቡድን ለብዙ ሰዎች የሚሰጥ ትኩረትን ይህል ዐቢይ እና አስፈላጊ አንደሆነም አሳይቶናል ። ለመላው ዓለምና ለእያንዳንዱ ምዕመን ካደረገው የመሥዋዕትነት ተግባር ሌላ ለሚያንገላቱት ሰዎች ካደረገው ምሕረት በተጨማሪ የግለሰብንም ጉዳት ደግሞ ጠግኗል የወንበዴውን። በጌታ ዘንድ አንድ ግለሰብ የአንድን ቡድን ወይም ብዙ ሕዝብ ያህል የመጎብኘት፤ ክብካቤን ማግኘት ትኩረትን የመሻት መብት አለውና። አንድ ግለሰብ የብዙ ሕዝብን ያህል ዐቢይ የሆነ ዋጋ ረብ ወይም ጥቅም አለው።

ጌታ ወንጌልን በሚያስተምር ጊዜ በግልም በሕብረትም እንደነበረም ደግሞ እንረዳለን ። በተራራው ስብከቱ እና በአምስት ዳዐና በሁለት ዓሣዎች በመገባቸው ብዙ ሺህ ሰዎች መካከል ሳለ ለብዙዎች አስተማሪ ብዙዎቹን ጎበኙ። በተመሳሳይ ክስሥራ ሁለቱ ደቀመዛሙርት ጋር ወይም ከጴጥሮስ ከያዕቆብና ከዮሐንስ ጋር በነበረ ጊዜ ወይም ከኪቆዲሞስ ጋር፤ ከማርያምና ከማርታ ጋር በቤታቸው፤ ከሳምራዊቷ ሴት ጋር በውሃው አስተምሯል። ግለሰቦችን ጎብኝቷል።

እግዚአብሔር ከብዙዎቹ መካከል ያለ አንድን ግለሰብ አይዘነጋም ። ከዘጠና ዘጠኝ በጎች መሃል አንዱ ቢጠፋ በዘጠና ዘጠኝ በጎች ምክንያት ያ የጠፋው አንድ በግ ጠፍቶ፤ ተዘንግቶ አይቀርም። የዓለም ሁሉ የመዳን ጉዳይ ያለ ቢሆንም የወንበዴው ነፍስ ጉዳይም የሚዘነጋ፤ የሚጠፋ አይሆንም።

ሦስተኛው ቃል

«አንቺ ሴት እነሆ ልጅሽ . . እናትህ አነኳት»

(ዮሐ ፩፱ ፡ ፳፮-፳፯)

አስቀድመን እንደገለጽነው ጌታ በመስቀል ሳለ ያሰበው ጉዳይ የሌሎች ሰዎች ነገር ነበር። ያሰቃዩት ስለነበሩት ሰዎች ለአብ «አባት ሆይ ይቅር በላቸው» ሲል ጸለዩ። በቀኝ ለተሰቀለው ወንበዴም አስቦ «ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ» አለ። ከዚያም ትኩረቱን ወደ እናቱ አደረገና ለሚወደው ደቀመዝሙሩ ለዮሐንስ አደራ ሰጠው ።

ለእናቱ “እነሆ ልጅሽ አላት ፤ ለዮሐንስ እነኳት እናትህ አለው። «ከዚያም ሰዓት ጀምሮ ደቀመዝሙሩ ወደ ቤቱ ወሰዳት።» (፩ኛ ዮሐ

፱፡፳፯)

በዚህም ጌታችን ለቤተሰቦቻችን በተለይም ለእናቶቻችን ክብካቤ ማድረግ እንደሚገባን አርአያ ሆኖ አሳየን። ዘጠኝ ወር ማደሪያው ለነበረችው በሕፃንነቱ ተከባክባ ላሳደገችውና እርሱም ይታዘዛት ለነበረችው እናቱ አሰበላት። (ሉቃ ፪፡፱፩) በተለምዶ ሕማም ላይ ያለ ሰው ከሌሎች ትኩረትን፣ ክብካቤን ያገኛል። ጌታ ግን በሕማሙ ሳለ ለሌሎች ትኩረትና ጥበቃን የሚያደርግ ነበር። አሁንም በክብሩ ሆኖ ለእኛ ያለው ጥበቃ ምን ይልቅ!

ትኩረቱን በመጀመርያ ኃጢአትን ይቅር ወደ ማለት አደረገ፤ ከዚያ ደግሞ አብሯቸው ለኖራቸው ወደ ማሰብ። ከነዚህም ወገን የመጀመሪያዋ ተጠቃሽ ክብርት እናቱ ነበረች።

ጌታ በመንፈሳዊ ተልዕኮ ለሚራዱት በማሰብ ትኩረቱንም ወደነሱ በማድረግ የቤተሰቡን ጉዳይ ችላ እንዳለና ቤተሰቤ ብሎ እንደማያያቸው አድርገው የሚያምኑ እንዳንዶች አሉ። ይህም በማቴዎስ ወንጌል ፲፪፡ ፵ ፣ ፳፯ የተጻፈውን ቃል በተሳሳተ መልኩ በመረዳት ነው ። ቃሉ እንዲህ ይላል ፤ «እናቱ ማን ነች?» ወንድሞቼስ እነማን ናቸው ? በሰማያት ያለውን የአባቴን ፈቃድ የሚያደረግ ሁሉ እርሱ ወንድሜ እሁቴም እናቴም ነውና። ጌታ በመስቀሉ ለእናቱ በተናገረው ቃል ቤተሰቡን በቤተሰብነት አላያቸውም የሚለውን የተሳሳተ ትርጓሜ ረትቷል።

ለእግዚአብሔርና ለአንዲት ቅድስት ቤተክርስቲያን ራስንና ሕይወትን መስጠት ማለት ሰው በዚያ ምክንያት ወገኖቹን በተለይም ደግሞ ቤተሰቡን ችላ ይላል ማለት አይደለም። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንደተናገረው ነገር ግን ለእርሱ ስለሆኑት ይልቁንም ስለ ቤተሰቦቹ የማያስብ ማንም ቢሆን ሃይማኖቱን የካደ ከማያምንም ሰው ይልቅ የሚከፋ ነው። (፩ ጢሞ ፭፡፰) ለአገልግሎት ራስን መስጠት አንድ ሰው ቤተሰቡን በተለይም ደግሞ እናቱን እንዳያገለግል እንዳይጠብቅ ሰበብ ምክንያት ሊሆን የሚችል ነገር አይደለም ።

ጌታችን እና ቅድስት እናቱ የመገናኘታቸውና መለያየታቸው ነገር በዚህ መልኩ እንደሆነ አስቀድሞ የተወሰነለት ይመስላል። ጌታ ሰው ሆኖ ወደዚህ ዓለም ሲመጣ በመጀመሪያ ያየው መልክ የእርሷን የተቀደሰ ገጽ

ነበር። ነፍሱን ለአብ አደራ ከመስጠቱ በፊትም በመጨረሻ ያየውም እንዲሁ የእርሷን ገጽ ነበር። ልጅዋ በሄደበት ሁሉ ትከትለው የነበረችና በሕማሙ ጊዜ ጥልቅ በሆነ ፍቅርና ኃዘን በመስቀሉ እግር ሥር ቆማ የነበረች እናት ናት ።

በዚያም ሳለች ልጅና አምላኬ ሆይ፣ ዓለም ድኅነትን በመረከቡ ሐሴት ያደርጋል እኔ ግን ለሰው ሁሉ በጎነት ስትል በትዕግስት የተቀበልከውን ስቅለትህንና ሕማምህን ስመለከት ልቤ በውስጤ እጅግ ይቃጠልብኛል - እያለች እንዲህ በመሳሰለው በሚስደንቅ ቃል ትናገር ነበር። እርሱም እናቱን እንደሚወድ ልጅ በሕማም ሳለ እንኳን የእናቱን አደራ ሥፍራ አስያዘ ።

ስለዚህ ጌታ በሐዘኗ ያረጋጋት ዘንድ በትካዜዋ ጊዜ ጥበቃ ክብካቤ ያደርግላት ዘንድ እንደሚገባው አሰበ። «በነፍስሽ ሰይፍ ያልፋል» ተብሎ የተነገረለት ሐዘን ደርሶ ነበርና (ሉቃ ፪፡፴፭) ልጇ እንደመሆኑ እናቱን በሐዘኗ ማረጋገጥ እንደሚገባው አሰበ። እርሱዋን በማነጋገር አኳኋኗን አብሯት የሚሆን መንፈሳዊ ልጅንም በመስጠት አጽናናት።

ጌታ በመስቀል ሳለ ለእናቱ የተናገረው ቃል በቀኙ ከተሰቀለው ወንበዴ ጋር ከተለዋወጠው ቃል የተለየ ነበር። ወንበዴው ቀድሞ አናግሮት ጌታ ለዚያ መልስ ሰጠው ።

ለቅድስት እናቱ ግን ቀድሞ ያናገራት ጌታ ነው። እርስዋ እስክትናገር ድረስ አልጠበቀም። ሐዘኗን ገልጻ እስክትናገር አልጠበቀም። ነገርግን በልብዋ ይዛ መጠበቅ (ዝም ማለት) በሕይወቷ የለመደችው ነገር ነበርና (ሉቃ ፪፡፲፱) እንዲህ ይደረግልኝ ብላ የእርስዋን ነገር ጥያቄ የምታቀርብ አልነበረችም። በመስቀሉ አጠገብ ሳለች እንኳ አላለቀሰችም እንዲያውም ረጋ ብላ እና ሰውነቷን ገዝታ በጸጥታ ሐዘኗን ተሸከመች ። ጌታ ፀጥ ያሰኛት ነገር ምን እንደሆነ አወቀ፤ የውስጧ ሐሳብና ስሜት ምን እንደሆነ ያውቅ ነበር። ስለዚህ እርሷ ሳታናግረው እርሱ አናገራት ቅድስት እናቱም ለልጇ በመታዘዝ ከሚወደው ደቀመዝሙር ጋር አብራ ለመኖር ሄደች።

ድንግል ማርያም ዮሐንስ ለጌታ ስለነበረው ፍቅር ጌታ ለዮሐንስና ለቤተሰቡ የሰጠው እውነተኛ ጸጋ እውነተኛ በረከት ነበረች ቅዱስ ዮሐንስ እንደ ልዩና ድንቅ ስጦታ አድርጎ ተቀበላት ። እስከ ጊዜ ዕረፍቷም ድረስ

ክብካቤና አገልግሎት እያገኘች በእርሱ ቤት ኖረች ቅድስት ድንግል እስካረፈችበት ጊዜ ድረስ ቅዱስ ዮሐንስ ከኢየሩሳሌም ከተማ እንዳልወጣ ይነገራል።

ቅዱስ ዮሐንስ ጌታን እጅግ ይወደው የነበረ ከመሆኑ የተነሣ እስከ መስቀሉ ድረስ ተከተለው በሕማሙ ጊዜ ከጎኑ ነበር። በምድር ሆነ በሰማይ ለዚህ ሽልማት የሚገባው ነበር። በምድር ለሚገባው ሽልማት ቅድስት ድንግልን በቤቱ የማኖርን ታላቅ ጸጋ ተቀበለ። እንዲሁ ሁሉ ጌታን የሚከተሉ፣ የሚያምኑበትም ዋጋቸውን ይቀበላሉ፤ ጸጋውና ፍስሐውም የእመቤታችንም በረከት ይሰጣቸዋል።

ቅድስት ድንግልም በፈንታዋ ቅዱስ ዮሐንስን ልጅዋ አድርጋ ተቀበለችው ጌታም ከደቀመዛሙርት ወገን እጅግ ታማኝ አዛኝና ፍቅር ያለውን ሐዋርያ ሰጣት።

ቅዱስ ዮሐንስ ስለፍቅር እጅግ ስሜቱ ቅርብ የሆነና ስለፍቅርም ቅንኦት ያለው ነበር። «እግዚአብሔር ፍቅር ነው » ሲል የተናገረው እርሱ ነው። (ጆዮሐ ፬፡፩፮) በጌታ እቅፍ ገብቶ ነበር እና ጌታም እጅግ ይወደው ነበር ተብሎ የተጻፈለትም እርሱ ነው። በገጽታውም ለእመቤታችን ጌታን ይመስለው የነበረው እርሱ ብቻ ነው።

ጌታ በመስቀል ሳለ አንዳች ገንዘብ ያለው አይመስልም ነበር ። የለበሰው ልብስ እንኳ ከእርሱ ተወስዶ ዕጣ ተጣለበት ። ያኔ ለእርሱ የነበረው ደቀመዝሙሩ ቅዱስ ዮሐንስ ነበረ-ያንን ደግሞ ለእናቱ ሰጣት። ዮሐንስ ለጌታችን ልቡን ሰጠ። ጌታ ደግሞ ያንን ልብ ወስዶ ለእናቱ ሰጠ። እናቱን ያረጋጋት ከመሆኑም በላይ ወደፊት የምትኖርበትንም ሁኔታ አስተካክለላት።

እንዲሁ ሳስበው ግን ማንኛቸው ማንኛቸውን ይጠብቁ ነበር ? እያልሁ እገረማለሁ። ዮሐንስ ይጠብቃት ነበርን ወይም ቅድስት ድንግል ማርያም ዮሐንስን ትጠብቀው ነበር። ቅድስት ድንግል እኮ በዮሐንስ ቤት የነበረችው በጸጋዋና በበረከቷ ልታድሰው ልታበለጽገው እንጂ ለኑሮዋ በእርሱ ላይ ሆና እንድትተዳደር አልነበረም። በጸጋዋ የምታድሰው በመሆኗም በተጨማሪ ከጌታም ጋር ፍጹም እና ጥልቅ የሆነ ትውውቅ እንዲኖረው ልታደርገው ነበር።

ፕሮቴስታንቶች ቅድስት ድንግል ከጌታ ሌላ ልጆች ነበሯት

ብለው የሚያሰሙትን የተሳሰተ ትምህርት ጌታ እናቱን ለቅዱስ ዮሐንስ አደራ መስጠቱ ያለጥርጥር የሚያከሽፈው ፣ የሚረታው ነው። ይህም ቢሆን ኖሮ እርስዎን ለመጠበቅ ከዮሐንስ ይልቅ ከልጆቿ አንዳቸው በተሻሉ ነበር። ነገር ግን እመቤታችን በወቅቱም ሆነ እስከ ዕለተ ዕረፍቷ ከጌታ በቀር ሌላ ቤተሰብ አልነበራትም። ልጆችም አልነበሯትም ፣ ለጊዜው የሴፍም ጠባቂዋ እንጂ ሌላ ምንም አደራ አልተቀበለም ከሞተም ብዙ ጊዜ ሆኖት ነበር ። ስለዚህም ጌታ እነሆ ልጅሽ ሲል ለዮሐንስ አደራ ሰጣት። «እነሆ ልጅሽ » የሚለው ቃል በእናት እና በልጅ መካከል ያለውን መንፈሳዊ የሆነ ግንኙነት የሚያስረዳን እና ለድንግልም የተሰጣትን ክብር ገልጾ የሚያሳየን ነው።

አራተኛው ቃል

«አምላኬ አምላኬ ስለምን ተውኸኝ» (ማቴ፳፯፡፵፮)

ይህ አነጋገር የጌታችን አምላክነቱ ሰው ከመሆኑ ተለየ ወይም አብ ልጁን ወልድን ተወው የሚል ትርጓሜ የሚያመጣ አይደለም። ይልቅስ ትርጓሜው አብ ልጅ ሕማምን ይቀበል ዘንድ ፈቀደ ማለት ነው እንጂ።

አምላክነቱና ሰውነቱ ለዐይን ጥቅሻ ያህል እንኳ አልተለያዩም ። የምናምነው ፣ በቅዱሴም ጊዜ የምንመሰክረው ይህንኑ ነው። ሰው በመሆኑ አምላክነቱ ተለየው የምንልማ ቢሆን የማዳን ሥራው እርሱ ሰው ከመሆኑ አስቀድሞና እርሱ ሰው ከሆነ በኋላ ለነበሩት ላሉትና ለሚኖሩት ትውልድ ሁሉ የሚሆን የሚበቃ የሚያከናውን ነው ለማለት ባልቻልን ነበር። ስለዚህ በአምላክነቱና ሰው በመሆኑ ምንም መለያየት የለም።

ከአብ ጋር ያለውን ግንኙነት በተመለከተ አብ አልተወውም ነበር። ይህን ቃል ብቻ እንገንዘብ፤ «እኔ በአብ እንዳለሁ፤ አብም በእኔ እንዳለ እመኑኝ » (ዮሐ ፲፬፡፲፩)

ታዲያ «ለምን ተውኸኝ» የሚለው ቃል ትርጓሜው ምንድን ነው ? መለያየትን የሚጠቁም ቃል አይደለም። ወልድ ሕማምን እንዲቀበል ፣ ስለኃጢአትም ነቀፋንና የእግዚአብሔርን ቁጣ እንዲሸከም አብ መፍቀዱን የሚያሳይ ቃል ነው እንጂ። ይህ በስሜት ስለደረሰበት ሕማም ነው።

በአካሉ ስለተቀበለው ሕማም ደግሞ ምንም እንኳን በከሃሊነቱ ወልድ ሕማም የማይሰማው እንዲሆን ማድረግ የሚቻለው ቢሆንም ነገር ግን በአካሉ ሕማምን እንዲቀበል እንዲታመምም ፈቀደ። ወልድ ሕማም የማይሰማው እንዲሆን ቢያደርግ ኖሮ የስቅለቱ ነገር ዋጋ ባልኖረው ነበር። ለሕማም ቅጣት ተፈጸመ ሊባል አይችልምና ፤ ያለ ቅጣትም ምሕረት፣ ያለ ምሕረት ደግሞ መዳን አይገኝምና።

ስለዚህም አብ ወልድ ሕማምን እንዲቀበል ፈቀደ። ወልድ ደግሞ ይህንኑ ፈቅዶ ሕማምን ተቀበለ፤ ታመመ። ወልድ ወደዚህ ዓለም የመጣበት ምክንያትም ይኸው ነው። ወደዚህ ዓለም የመምጣቱም ነገር አብና ወልድ መንፈስ ቅዱስም በአንድ አምላክነታቸው የፈቀዱት፣ የወደዱትና የወሰኑት ጉዳይ ነው፤ ስለ ሰው ልጆች በጎነትና ስለ አምላካዊ ፍርድ መፈጸም ።

እግዚአብሔር አብ ልጁ ራሱን መሥዋዕት አድርጎ እንዲያቀርብና እንዲታመም ፈቀደ እንጂ ወልድን አልተለየውም። ወልድም ተላክ እንጂ አልተነጠለም። እግዚአብሔር አንድ ልጁን ይታመም ዘንድ አሳልፎ ሰጠ እንጂ ወልድን ፍጹም ይወደው ነበር፤ ነገር ግን « ደዌያችንን ይቀበል ዘንድ ፈቀደ ። » (ኢሳ ፶፫፻፲)

እስቲ ይህን ስንል ምን ማለታችን እንደሆነ ሐሳቡን ለመገንዘብ እንድንችል አንድ ምሳሌ እንውሰድ።

አንድ ልጅ አካሉ በአንድ ምክንያት ቆስሎ ቁስሎ ፈሳሹ ይዞ ሲያመው ከአባቱ ጋር ያን ለመታከም ወደ ሐኪም ቤት ሄደ እንበል ። ሐኪሙም ቁስል የያዘውን ያልተፈለገ ፈሳሽ ቁስሉን በጥቶ ለማውጣት ስለፈለገ ያን እስኪያደርግ አባት የልጁን እጅ ጥርቅም አድርጎ ይይዛል። ልጁም አባቱ ሐኪሙ ቁስሉን እንዳይነካ እንዲያደርግለት «ፈልጎ አባቱ ለምን ትተወኛለህ » እያለ ይጮሃል።

አባት ግን የቁስሉ መበጣት (መፍረጥ) ለልጁ የሚበጅ እንደሆነ ስለሚያውቅ ለልጁ ካለው ፍጹም የሆነ ፍቅርና ክብካቤ የተነሣ ልጁ እያመመው ዝም ማለቱ የአባትና ልጅ ዝምድናቸው ቀርቷል እንደማያሰኝ ሁሉ አስቀድመን ያነሣነው ዓውደ ንባብ ጌታ ተውኸኝ ማለቱ አብ ወልድ «ተወው» አያሰኝም። «ተውኸኝ» የሚለው ቃል የመሰቀሉ፣ የመታመሙም ነገር እንደተከናወነና ጌታ ስለኃጢአታችን መሥዋዕት ሆኖ

ታላቅ ካሳ እንደፈጸመልን ያስረዳል። አብ ስለዚያች ሕማም ልጁን አሳልፎ የመስጠቱ ነገር በመስቀል ስለድኅነታችን ከሆነው ሕማም ሁሉ እጅግ ክፍተኛው፣ የሚበልጠውም ነው ።

ጌታ «አምላኬ አምላኬ ለምን ተውኸኝ» ብሎ በተናገረ ጊዜ እንዲሁ በሚል ቃል የሚጀምረውን የዳዊትን ጽፏ ኛ መዝሙር ጌታ ለአይሁድ እያስታወሳቸው እንደነበረ ብዙ የትርጓሜ መምህራን ያስተምራሉ። ስለዚህም ይህ ቃል መጻሕፍት ስለእርሱ የሚመሰክሩ ሆነው ሳለ (ዮሐ ፭፡፴፱) አይሁድ ግን መጻሕፍትን ባለማወቃቸው እንደሚስቱ (ማቴ ፳፪፣፳፱) የተጻፈው ነው። ጌታም መዝሙር ፳፩ የተጻፈውን ሊያስታውሳቸው «አምላኬ አምላኬ» በማለት ተናገረ። አይሁድ ግን የመዝሙርን ክፍል በመዝሙሩ የመግቢያ ሐረግ እንጂ በቁጥር ከፋፍሎ መለየት ልማድ አልነበራቸውምና።

ይህ የመዝሙር ክፍል ስለጌታ ምን ይነግረናል? በማለት ጠየቁ « . . . እጆቼንና እግሮቼን ቸነከሩኝ። አጥንቶቼ ሁሉ ተቆጠሩ። እነርሱም አዩኝ ፣ ተመለከቱኝም። ልብሶቼን ለራሳቸው ተከፋፈሉ። በቀሚሴም ላይ ዕጣ ተጣጣሉ። (መዝ ፳፩፡፲፮-፲፰) ማለት የተናገረውን የቅዱስ ዳዊት እጆቼንና እግሮቼን ማንም እንዳልቸነከረበት በልብሱም ዕጣ ተጣጥሎ የተከፋፈለ ምንም ሰው እንደሌለ ግልጽ ነው። ዳዊት ይህን በትንቢት የተናገረው ስለ ጌታችን አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሕማማተ መስቀል መሆኑን ልብ ይሏል። ጌታም በመልዕልተ መስቀል

«አምላኬ አምላኬ ለምን ተውኸኝ ?» በማለት መናገሩ ቅዱስ ዳዊት ይህን የተነበየው ስለ እርሱ እንደሆነ አይሁድ እንዲረዱና በእርሱ እንዲያምኑ ነው። በተጨማሪም «የሰው ማላገጫ፣ በሕዝብም ዘንድ የተናቅሁ ነኝ የሚያዩኝ ሁሉ ይላገዱብኛል። ራሳቸውን እየነቀነቁ በክንፈሮቻቸው እንዲህ ይላሉ፤ በእግዚአብሔር ተማመነ እርሱንም ያድነው ፣ ቢወደውስ ያድነው» (መዝ ፳፪፡፮፰) የሚለው ስለ እርሱ እንደተጻፈ ሊያስገነዝባቸው በመፈለጉ የዳዊትን መዝሙር ጠቀሰላቸው።

የዚህም መዝሙር ሙሉ ክፍል እንመልከተው እንረዳው ብንል ሥፍራውም አይበቃንም። ጌታ በመስቀል የተቀበለውን መከራ ገልጾ የሚያስቀምጥ ነው። «በዚያን ጊዜም መጻሕፍትን ያስተውሉ ዘንድ አዕምሯቸውን ከፈተላቸው።» (ሉቃ ፳፬፡፵፭)

ያ የመዝሙር ክፍል የጻፈው ነገር ሁሉ እየተፈጸመ መጣ። ስለዚህም ጌታ ይህን ከተናገረ ከጥቂት ቆይታ በኋላ «ተፈጸመ» ብሎ ተናገረ። ታዲያ ለምንድነው «አምላኬ አምላኬ ለምን ተውኸኝ» ብሎ ከተናገረ በኋላ «ተፈጸመ» ሳይል የቀረው። ለዚህ ምክንያቱ በመዝሙር ፳፪ ከተጻፈው ነገር አንድ ገና ያልተፈጸመ ቃል መኖሩ ነው። «ኃይሌ እንደገል ደረቀ በጉሮሮዬም ምላሴ ተጠጋ » የሚለው ቃል ገና አልተፈጸመም ነበርና (መዝ ፳፪፣ ፲፭) «ተጠማሁ» ብሎ ጌታ በተናገረበት ሰዓት ይህ ቃል ተፈጸመ። ስለዚህም ጌታ «ተጠማሁ» ብሎ ከተናገረ ከጥቂት ቆይታ በኋላ «ተጠማሁ» አለ።

አንድም ጌታ ስለምን «አምላኬ አምላኬ» አለ? ብንል ይህን ያለው ፍጹም ሰው መሆኑን ለማጠየቅ በሰው ቋንቋ ሲናገር ነው። የፈጠረውን ሥጋ ለብሶ (ወነሥአ አርአያ ገብር እንዲል) በመምጣቱ በሰው ቋንቋ ተናግሯል ሐዋርያው ይህን ሲያስረዳ «ነገር ግን የባሪያን መልክ ይዞ በሰውም ምላሴ ሆኖ ራሱን ባዶ አደረገ» በማለት ከተናገረ በኋላ አያይዘም ራሱን አዋረደ ፤ ለሞትም ይኸውም የመስቀል ሞት እንኳ የታዘዘ ሆነ ። (ፊሊ ፪፣፯፱) በማለት ለአትሕቶ ርዕስ (ራሱን ዝቅ በማድረግ) መምጣቱን ገልጸዋል። ከሰው ወገን እንደመለድና የሰው ባሕርይ ያለው እንደመሆኑ የሰውን ሥፍራ ወሰደ። በእግዚአብሔርም ፊት በሰው ልጅ ተገብቶ ከራሱ፣ ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ለማስታረቅ አምላኬ አምላኬ ..... በማለት ጸሎት አቀረበ።

ስለዚህም «አምላኬ አምላኬ» በሚለው ቃል በክርስቶስ አማካይነት ሰው ልጅ ሁሉ ወደፈጣሪው ሲጣራ እናያለን። እርሱ ኃጢአታችንን ሁሉ ተሸክሟልና ፣ ኃጢአት ደግሞ ከእግዚአብሔር የሚለይና የእግዚአብሔርን ቁጣ የሚያመጣ ነውና በክርስቶስ የሰው ወገን ሁሉ «አምላኬ! አምላኬ ለምን ተውኸኝ» እያለ ይጮሃል።

አዳምና ሔዋን አትብሉ ከተባሉት ፍሬ መታቀብ ሳይችሉ ቀርተው ከዚያ ቀጥፈው በሉ። ክርስቶስ ግን ሰው እንዲበላ ከተፈቀደለት ምግብ እንኳ በመክልከል ጸመ። መጸም ከቶም የማያስፈልገው ሆኖ ሳለ ለአርባ ቀንና ለአርባ ሌሊት ጸመ።

ሕገ እግዚአብሔርን በማክበርም አብነት እናደርገው ዘንድ ሕግ መጽሐፋዊ ፈጽሟል፣ ሕገ ዕብራውያንንም ተምሯል።፤

«የሚያስተውል ፣ እግዚአብሔርንም የሚፈልግ እንዳለ ያይ ዘንድ እግዚአብሔር ከሰማይ የሰው ልጆችን ተመለከተ። ሁሉ ዐመጹ በአንድነትም ። ረከሰ።»(መዝ 100:8፣9)

ክርስቶስ ጽድቅን ሁሉ በመፈጸምም ሕግጋትን ፈጸመ ይህም የሚገባ እንደሆነ የሐንስ ሊያጠምቀው በሆነ ጊዜ ተናግሯል።

(ማቴ 5:17) ስለዚህ ቅደመ እግዚአብሔር ንጽሕና ነቀፋ የሌለበትን ሕይወት ለመኖር ስለ ሰው ፈንታ ሆኖ እንዲህ በጽድቅ ተመላለሰ።

በሞት፣ በሕመምና ኃጢአትንም በማንጸት ስለ ሰው ፈንታ አከናውኗል፣ ወክሎናል።

«እኛ በእርሱ ሆነን የእግዚአብሔር ጽድቅ እንሆን ዘንድ ኃጢአት ያላወቀውን እርሱን ስለእኛ ኃጢአት አደረገው።» (፪ቆሮ፭፡፳፩) እግዚአብሔር በኃጥአን ላይ የነበረውን ቁጣ ከነምሬቱ እርሱ ተሸከመ። የሰዎችን ወገን የሚወክል እንደመሆኑም «አምላኬ አምላኬ ለምን ተውኸኝ» ሲል ተናገረ። ሁሉን ሲረዳ የነበረና ማንንም ያልተወ እርሱ በሁሉ ዘንድ የተተወ ሆነ፣ አብም እንኳ አሳልፎ ሰጠው። በዚህ መልኩ የእግዚአብሔርን መግት እርሱ ተሸክሞ ዕዳችንን ከፈለ፣ በሥጋው መከራን ከተቀበለ በኋላ በሞቱ ሞትን አሸነፈ፣ ሙታንን ያድን ዘንድ የማይሞተው ሞተ፣ ሞትን ይሸረው ዘንድ ሞተ። በሦስተኛውም ቀን ሞትን ድል አድርጎ ተነሣ። በዚህ እኛም ቁጥብና ጠንቃቃ ሆነን መመላለስ እንደሚገባን ዐቢይ ትምህርት ሰጥቶናል።

ኃጢአት ይህንን ሁሉ መከራና ብቸኝነት የሚያስከትል ከሆነ ዘንድ እንደ ጥበበኞች እንጂ ጥበብ እንደሌላቸው እንዳንመላለስ በጥንቃቄ ልንጠበቅ ይገባናል ።(ኤፌ ፭፡1፭) እግዚአብሔር ደግሞ በፈንታው እንዳይተወን የእግዚአብሔርን መንገድ ላለመተው አስቀድመን በማስተዋል መራመድ ይገባናል። ስለኃጢአት ወልድ እንኳ የተተወ ሆኖ ነበርና። መተውና ብቸኝነት ደግሞ ስቃይ እጅግ ከባድ ነው ። ክብሩን ትቶ እንዲህ ያለውን መከራ የተቀበለውን ጌታችንን እንዲህ ላለው ፍቅር ልናመሰግነው ይገባናል። ችግር በሚገጥመን ጊዜ «ለምን ተውኸኝ» የሚለው ቃል መጽናናትን የሚሰጠን ሊሆን ይገባል። እግዚአብሔር « ለገዛ ልጁ ያልራራለት »እንደሆነ (ስለኃጢአት)እያወቅን እግዚአብሔር በእኛ እንዲሆን ስለሚፈቅደው መከራ ለምን እናገራለን እኛ

ቅጣት የሚገባን ሆነን ሳለ እኛ የጌታን ያህል እንግልት ከቶም ሊደርስብን የማይችል ሆኖ ሳለ በፈተናችን ወቅት ለምን እናማርራለን? ወልድ አብ ያቀረበለትን ጽዋ በፈቃደኝነት ጠጣ እንደፈቃድህ ይሁን ብሎ እስከመስቀል ሞት ድረስ ታዘዘ። ለምን ተውኸኝ የሚለው ቃሉ አስቀድመን እንደገለጸነው በእኛ ገብቶ (ምትክ ሆኖ) የተቀበለውን መከራ ጽኑዕነት የሚያሳይና የድኅነት ነገርም እውን መሆኑን የሚያውቅ እንጂ መከራ ለምን ጸናብኝ የሚል ቅሬታ አይደለም።

አምስተኛው ቃል “ተጠማሁ” (ዮሐ ፲፱፡፳፱)

ስለሁላችን ኃጢአት ጌታችን አምላካችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «ኃይሌ እንደገል ደረቀ፤ በጉሮሮዬም ምላሴ ተጣጋ» ሲል ተናገረ። (መዝ ፻፳፪፡፲፭)

የሰውነቱ ፈሳሽ ሁሉ በብዙ ነገር ምክንያት ተሟጦ አልቆ ነበር ። በአንድ በኩል ስለእኛ ድኅነት በጌቱሴማኒ የአትክልት ሥፍራ ሲደክም ብዙ ላብ ፈስሶት ነበር። ስለዚህ ነገር በሉቃስ ወንጌል ፳፪፡፵፬ እንዲህ ተጽፏል፤ «ወዙም በምድር ላይ እንደሚወርድ እንደ ደም ነጠብጣብ ነበር። » በቀትር በምታነደው ጸሐይ ረጅም መንገድ መስቀሉን ተሸክሞ እስከ ጎልጎታ ሲጓዝም ብዙ ላብ ፈስሶታል ። በፍርድ አደባባይ ለረጅም ሰዓታት በመቆሙ፣ በአለንጋ በመገረፉ እንዲሁ ደክሟል ። በዚያም ላይ የአለንጋው ግርፋትና የአሾህ አክሊሉ ቆዳውን በስቶ በመግባቱ የፈሰሰው ደምም አለ። በዚህ ሁሉ ምክንያት ምላሱ በጉሮሮው ተጣጋ፣ የሰውነቱም ኃይል ሁሉ ተሟጠጠ። ስለዚህም «ተጠማሁ» አለ።

በዚህ ቃሉም እሳቱ የቀረበውን መሥዋዕት መብላት እንደጀመረ ገለጸ። ሰማያዊ ፍትሕ እየተከናወነ ነበረና። ሰው በመሆኑ የለበሰው ሥጋ እየተቀበለው የነበረውን ሕመም አምላክነቱ ሊያቀልለው አልወደደም። እየተቀበለው የነበረው ሕመም ፍጹም የሆነ ሕመም ፣ አብ ለኃጢአት ይገባል ብሎ የወሰነውን የፍርድ ቅጣትን የሚያሟላ ሕመም፣ ለኃጢአት ካሳ ሊሆን የሚችል ፍጹም የሆነ ሕመም ነበር። ይህ ሕመም እንዲህ ያለው እንደነበረ፣ ወልድ «ተጠማሁ» ሲል ስለመከራው ገለጸ። ክብር ይግባውና ጌታ በመስቀል ሳለ «ተጠማሁ» በማለቱ አምላክ ነበር እንጂ ሰው አልነበረም እያሉ የሚያስተምሩ ሐሳውያን መምህራንም «ተጠማሁ»

በሚለው ቃሉ ይሸነፋሉ። እርሱ ፍጹም ሰው የሆነ ባይሆን ኖሮ «ተጠማሁ» ባላለም ነበር።

አንዳንዶች የማያስጠማ የሕይወት ውኃ ምንጭ እርሱ ሆኖ ሳለ እንዴት ጌታ «ተጠማሁ» አለ ብለው ሊደነቁ ይችላሉ። «ማንም የተጠማ ቢኖር ወደ እኔ ይምጣና ይጠጣ» ሲል የተናገረ እርሱ ነውና። (ዮሐ ፯:፴፯) ለሳምራዊቷም ሴት እንዲህ ብሏት ነበር፤ «እኔ ከምሰጠው ውኃ የሚጠጣ ሁሉ ግን ለዘላለም ሕይወት የሚፈልቅ የውኃ ምንጭ ይሆናል እንጂ» (ዮሐ ፬:፲፬) ታዲያ ጌታ በመስቀል «ተጠማሁ» ብሎ ሲናገር ምን ማለቱ ነበር ? በእርግጥም በአካሉ ተጠምቶ ነበር። ዳግመኛም በመንፈሳዊ ጎኑ ደግሞ ለዓለም የሚሰጠውን ድኅነት ለማጣጣም ተጠምቶ ነበር ።

በመስቀል «ተጠማሁ» ሲል በተናገረው ቃል እና ለሳምራዊቷ ሴት «ውኃ አጠጪኝ » ሲል በተናገረው ቃል መካከል አንዳች ተመሳሳይነት አለ። ሳምራዊቷን ሴት የሚጠጣ ውኃ ሲጠይቃት እኛ የምናውቀው የ«ውኃ» ትርጓሜ አልነበረምና። የጉድጓዱ ውኃማ ቢጠጡት ዳግመኛ የሚያስጠማ እንደነበረ እራሱ ያውቃል። (ዮሐ ፬:፯-፲፫) እርሱ የተጠማውስ የእርሷንና የሌሎች ሳምራውያንንም ሁሉ ድኅነት የምሥራቹን ሰምተው ወደ ቃልኪዳኑ መምጣታቸውን እና መዳናቸውን ነበር ።

በመስቀልም «ተጠማሁ» ማለቱ በዙሪያው ካሉት ሰዎች የሚጠጣ ውኃ ሊያገኝ ፈልጎ አይደለም። የሚጠጣውን ሐሞት እንደሚያቀርቡለት ያውቅ ነበር። (ማቴ ፳፯፡ ፵፬-፵፰)። የወደፊቱን ለማየት የሚያስችለው አምላካዊ ኃይሉ ይህን እንዲያውቅ ያደርገው ነበርና። በመዝሙር ፳፰፡፳፱ ላይ «ለጥማቴም ሆምጣጤ አጠጡኝ » ብሎ ስለተጻፈው ትንቢት ምክንያትም ይህ እንደሚሆን ያውቅ ነበር።

የቀረበለትን የመከራ ጽዋ እስከ ፍጻሜው ሊጠጣው ፤ ሊቀበለው ይወድ ነበርና «ተጠማሁ» ሲል ውኃ አምጡልኝ ማለቱ አልነበረም። እርሱ ቢያደርግ እንጂ የሰውን ልጅ አድርጉልኝ ብሎ እርዳታ የማይጠይቅ አምላክ ስለሆነም «ተጠማሁ» ሲል ከሰዎች ውኃ ፈልጎ አልነበረም። ለዚህም ነው ሕመሙን ለማስታገስ እንዲረዳው ሐሞትና ሆምጣጤ ደባልቀው ቢያቀርቡለትም ሊጠጣ ያልፈለገው። «በሐሞት የተደባለቀ

የወይን ጠጅ ሊጠጣ አቀረቡለት ቀምሶም ሊጠጣው አልወደደም። » (ማቴ ፳፯፡፴፬) ለሰዎች ድኅነት እርሱ ስለሚቀበለው መከራ የተነገሩት ትንቢቶች ሁሉ ፍጻሜን እንዲያገኙ እርሱ ወደደ። ይህ ከሆነም በኋላ ድኅነት ተከናወነች፤ የሰው ልጅ ከእንግዲህ አፎይ ለማለት ይችላል ሲል ሁሉ መፈጸሙን አሳወቀ ።

ሆኖም ግን ስለእነርሱ ድኅነት ጌታ ሲደክም ክፉዎች ስለውኃ ፈንታ መከራውን ለማብዛት ሆምጣጤን እያቀረቡ ዘበቱበት። ተገዳደሩበትም። ወንድሜ ፤ እኛም አሁን እንዲሁ እያረግን ይሆንን እያልሁ አስባለሁ ። እኛ እንድንድንና በውስጣችን ሕይወት የሚሆነንን የእርሱን ቅዱስ ሥጋ እና ክቡር ደም ለመቀበል እንድንችል ጌታ ተጠማ። እኛ ግን በዚህ ፈንታ የበደላችንንና የቸልተኝነታችንን ሆምጣጤ እናቀርብለታለን ።

ወንድሜ፤ እባክህ በጌታ ላይ የደገንኸውን ጦርና ወደ ከንፈሩም ያስጠጋህለትን መፃፃ ዘወር አድርግ፤ ተወውም ። እንዲህ የወደደህን እርሱን ለማሳዘንህ ፀፀት ይሰማህ። በንስሐም ማድረግ ያለብህን ያንን አድርግ። ጌታ «ተጠማሁ» ብሎ ሲናገር የምትሰማው ቢሆንም እንዲህ ብለህ ምላሽ ስጠው ፤ በኃጢአቴና በበደሌ ምክንያት ምላስህ በጉሮሮህ እንዲጠጋ ያደረግኹ እኔ ነኝ ። በዕንባዬ ጥምህን ብቆርጥልህ ደስ ባለኝ። እምቢተኛ ነፍሴን ጎሽመሃት ከዚህ ከሚፈሰው ውኃ ብትጠጣም በወደድሁ!

ስድስተኛው ቃል «ተፈጸመ» (ዮሐ ፲፱፡፴)

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ጻድቅ እና በሁሉ ፍጹም የሆነው እርሱ ፤ ቅዱስ የሆነና አንዳችም ኃጢአት ያልሠራ እርሱ፤ በምድር አብን ደስ ባለኝ ፍጹም በንጽሕናና በበጎነት የተመላለሰ እርሱ፤ በማስተማርና በአገልግሎት ተግባሩም እንዲሁ ፍጹም ነበር። አብ ወልድ እንዲፈጽመው ያበጀውን ዕቅድ በሙሉ አከናውኖ ነበርና በድል አድራጊነት «ላደርገው የሰጠኸኝን ሥራ ፈጽሜ በምድር አከበርሁህ» ብሎ ለመናገር ቻለ። (ዮሐ ፲፯፡፬)

ሕግ የሚያገዝዘውን /የሚጠይቀውን የጽድቅ ተግባር በሙሉ ፈጽሞ ነበር። «ከእናንተ ስለኃጢአት የሚወቅሰኝ ማነው? » ብሎ ሲናገርም

በእውነት ይህን ለመናገረ የተገባው ነበር።(ዮሐ ፳፡፵፮) ስለመምጣቱና ለሰው ልጆች ቤዛ በመሆን ስለሚፈጽመው የማዳን ተግባር የተነገሩ ትንቢቶችን ሁሉ ፈጸመ። ይህንንም ሠላሣ ዘመን ከመላው በኋላ በሦስት ዓመታትና ጥቂት ወራት ጊዜ ውስጥ አከናወነ። ከእርሱ በፊትም ሆነ ከእርሱ በኋላ ማንም ሰው ያላከናወነውንና የማይከናወነውን እርሱ አደረገ። ወንጌልን ሰበከ፤ ለኩባም እንዲህ ሲል ለመናገር ቻለ፤ «... በምድር እክበርኸሁ ... ከዓለም ለሰጠኸኝ ሰዎች ስምህን ገለጥሁላቸው ... የሰጠኸኝን ቃል ሰጥቻቸዋለሁና ... በዓለም ላለሁ የሰጠኸኝን በስምህ እኔ እጠብቃቸው ነበር ጠበቅኋቸውም - ከእነርሱ ማንም አልጠፋም።» (ዮሐ ፲፯፡ ፱፡ ፲፫)

ስለዚህ ስለ እርሱ የተነገሩ ትንቢቶችን ፈጸመ፤ ጽድቅንም ሁሉ አደረገ አገልግሎትንም ፈጸመ የወደዳቸውንም እነርሱን እስከ መጨረሻው ድረስ ወደዳቸው (ዮሐ ፲፫፡፩) ከዚያም የመሥዋዕትነት ተግባሩን ለመወጣት፣ ድኅነትን፣ ቤዛንና ምሕረትን ለማስግኘት ፣ በሰማይና በምድር፣ በመንፈሳውያንና በምድራውያን መካከል የተጀመረውን ዕርቅ ለመፈጸም ወደ መስቀል ወጣ።

ከአዳም እስከ ዘለዓለም ያለውን ትውልድ ሁሉ ኃጢአት ተሸክሞ በመሰደደው ላይ ቀረበ። እርሱ የተሸከማቸው የኃጢአት ምግባሮቻችንም እጅግ ክፉ ናቸው ግፈኝነት፣ ከሀዲነት ስንኩልነት/ዝቅጠት፣ ዝሙት ፣ ጥራዝ ነጠቅነት፣ ስርቆት፣ ነፍስ ማጥፋት፣ ቅንዓት፣ ጠበኝነት ...። ይህን ሁሉ ክፋትና የተከተለውንም መዓት እርሱ ተሸክመ። ከዚህ በኋላም «ተፈጸመ» ሲል ሁሉ መከናወኑንም አወጀ። እኛ ደግሞ በየዕለቱ ለምንሠራው አዳዲስ በደል የእርሱ ደም መንጸት ይሆነን ዘንድ ፣ ይቅር ይለንም ዘንድ፣ ይህን ንጹሕ መሥዋዕት እንዳስሳለን።

በኢሳይያስ ፶፮ ላይ « ጀርባዬን ለገራፊዎች፣ ጉንጨዎንም ለጠጉር ነጩዎች ሰጠሁ፤ ፊቴንም ከውርደትና ከትፋት አልመለስሁም» ተብሎ እንደተነገረ፤ በመዝሙር ፳፩፡ ፮-፯ ላይ ደግሞ «የሰው ማላገጫ በሕዝብም ዘንድ የተናቅሁ ነኝ የሚያዩኝ ሁሉ ይላገዱብኛል» ተብሎ እንደተጻፈ ሐፍረታችን እና መዋረዳችን ሁሉ በእርሱ ላይ ሆነ ፤ ከእርሱ በፊት የነበሩ የሠሩት ግፍ ብቻም አይደለም ፤ ከእርሱም በኋላ ባለነው አስከፍጻሜው የምንሠራት ኃጢአት ሁሉ በእርሱ ላይ ተከማቸ እንጂ።

በዚህም ምክንያት ለግርፋት፣ ለውርደትና መዘባበቻ ለመሆን ተዳረገ። በዚያን ጊዜ በፊቱ ተፋብት፣ ጎሰሙትም ሌሎችም በጥሬ መትተው፡- (ክብር ይግባውና) ክርስቶስ ሆይ በጥሬ የመታህ ማን ነው ? ትንቢት ተናገርልን አሉት። (ማቴ ፳፮ ፡ ፳፯፡-፳፰) ቀይ ግምጃ አለበሱት ፣ የእሾህ አክሊልንም አቀዳጅተው «በእንጨት የሚሰቀል ሁሉ የተረገመ ነው » ተብሎ የተነገረው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ በሁለት ወንበዴዎች መካከል ሰቀሉት። (ገላ ፫፡፲፫ ፣ ዘዳግም ፳፩፡፳፫)

በመስቀል ሳለም ትንቢት ሁሉ መፈጸሙን አውቆ «ተፈጸመ» ይል ዘንድ ውርደትና መዘባበቻ መሆን በእርሱ ላይ ደረሰ።

እንዲቀበለው የሆነው ውርደት ሁሉ ሊፈጸም በአካሉ የደረሰው ሥቃይና የእግዚአብሔር ቁጣ ሙሉ ለሙሉ ተከወነ። ጌታ ራሱን መሥዋዕት አድርጎ አቅርቦ ዕዳችንን ሁሉ ከፈለ፤ እሳቱም የቀረበው መሥዋዕት ወደ ዐመድነት እስኪቀየር ድረስ እየተቀጣጠለ መሥዋዕቱን በላው። (ሌዋ ፮፡፲) ጌታችንም የማዳንን እና ቤዛ የመሆንን ተግባር እንደ ፈጸመ፣ ሰማያዊ ፍትሕ የሚጠይቀውን ዋጋ አሟልቶ እንደሰጠ እና የተጓደለ ነገር እንደሌለ ባየ ጊዜ «ተፈጸመ» ሲል ድሉን አወጀ።

ለሁሉ የምትሆን ድኅነት እና ነጻነት ተከናወነች ተሳካች የሰው ልጅ የእባብን ራስ ቀጠቀጠ ። « በእሕዛብ መካከል እግዚአብሔር ነገሠ» (መዝ ፺፭-፲) ተብሎ እንደተጻፈ እግዚአብሔር በመስቀል ላይ በመንገሥ የሰይጣንን የግዛት ዘመን እና የግዛት ሥፍራ ለመደምሰስ ቻለ። የተገኘው መንጻትና ደኅነትም ሁሉን አቀፍ፤ ሁሉን ነፃ የሚያወጣ ሆነ። አሁን የቤተመቅደስ መጋረጃ ለሁለት ተከፍሏልና ወደ ውስጥ የሚወስደው መንገድ ክፍት ሆኗል።

ወደ ተቀደሰው ሥፍራ ለመድረስ ይቻላል። ዕርቅ ተፈጽሟልና በዕረፍተ ነፍስ ያሉ ቅዱሳን ተስፋ ያደርጉት የነበረው ነገር ተከናውኗል። ከእንግዲህ በኋያልነትህ ሰይፍህን በወገብህ ታጠቅ እንጂ የቀረህ ነገር የለም ሲል መዝ ፵፬፡ ፫ ጌታ ደስ ተሰኝቶ «ተፈጸመ» በማለት አሰምቶ ተናገረ ።

«ተፈጸመ» የሚለው ቃል የደስታና የድል አድራጊነት ቃል ነው። ተዋግቶ አሸንፎአል አስቀድሞ የዚህ ዓለም ገዢ ተሰኝቶ የነበረውን የሰይጣንን አገዛዝ ለማፈራረስና የእርሱን ሰማያዊና መንፈሳዊ መንግሥት

ለመመሥረት እንዲችል የእኛን የሁላችንን ዕዳችንን ከፈለልን።

ወንድሜ፤ ጌታ ያሸነፈውን ያንን አንተ ልታሸንፍ ትችላለህ ?
ወደመስቀል ወጥተህ የእባብን አናት ልትቀጠቅጥ ይቻልሃልን ?

እግዚአብሔር አቅዶ ያኖረልህን ተግባር አይተህ «ተፈጸመ» ለማለት ትችል ይሆንን? ሁልጊዜ በፊትህ ይህንን የመጨረሻውን ታላቅ ግብ ዓላማ አድርገህ ወደዚህ ብትሮጥ ምንኛ ደስ ባለኝ ? « በዚህ ዓለም እንዳደርገው የሰጠኸኝን ተግባር ፈጽሜአለሁ ...» ብለህ መናገር መቻልን ጌታ በዚህ ዓለም ሳለ በአብ በራሱ እና በመንፈስ ቅዱስ ፈቃድ የተወጠነለትን ሁሉ ፈጽሞ የማከናወኑን ነገር ዘውትር በፊትህ አኑረው ።

ሰባተኛው ቃል

«አባት ሆይ ነፍሴን በእጅህ አደራ እሰጣለሁ ። »

(ሉቃስ ፳፫፡-፵፮)

ጌታ ለሕማም ተላልፎ እንዲሰጥ ከመሆኑ አስቀድሞ ሲያደርገው ይገባው የነበረውን የጽድቅ ተግባር ፈጽሞ እንዳከናወነ ሁሉ በመስቀል ላይ እና ከዚያ ወዲያም የነበረውን ተግባር እንዲሁ በሚገባ አሟልቶ ነው ያከናወነው።

በመስቀል እንዲሞት ከሆነ በኋላ የቀረው አንድ ተግባር ነበር። ምርኮን ማርኮ ለሰዎች ስጦታን መስጠት። (ሶፎ ፬፡-፰) ወደ ሲኦል ወርዶ የምሥራቹን ለሙታን ማድረስ፤ ከአዳም ኃጢአት በኋላ ተዘግታ የነበረችውን የገነትን ደጅ ለመጀመሪያ ጊዜ ለመክፈትም በዕረፍት ያሉ ቅዱሳንን ከሲኦል ወደ ገነት የመውሰድ ተግባር ይቀረው ነበር።

የድኅነት ሥራ ተፈጽሞ ነበርና ይህን ከመሆን የሚያዘገዩው ምንም ምክንያት አልነበረም። ለሞቱት ድኅነትን ያስገኛላቸው ዘንድ ከሥጋዊ አካሉ ሊለይ ግድ ነበር። ከሞት በኋላ እንዲያደርገው የታቀደለትን ተግባር ለማከናወን ነፍሱን ለአብ መስጠት ነበረበት። ስለዚህም «አባት ሆይ ነፍሴን በእጅህ አደራ እሰጣለሁ» ሲል አሰምቶ ተናገረ።

ነፍሴን አደራ እሰጣለሁ ለሌላ አይደለም ለአንተ እንጂ። የዚህ ዓለም

ገዥ ይመጣል። በእኔ ላይ ግን አንዳች የለውምና (ዮሐ ፲፬ : ፴)

ከአብ ወጥቼ ወደዓለም እንደመጣሁ ደግሞ ዓለምን ትቼ ወደአብ እሄዳለሁና (ዮሐ ፲፮:፳፰) በሲኦል ለራሱ እንዳስገዛቸው ነፍሳት የጌታንም ነፍስ ሊገዛ የዚሁ ዓለም ገዢ መክጀሉ እንደምን ያለ ድፍረት ነው! ነገር ግን የጌታን ነፍስ አብ ተቀበላት እንጂ የዚሁ ዓለም ገዢ ለመቅረብ አልተቻለውም። አሳልፎ ሊሰጣት፤ ከዚያም ከሞት ሊያስነሣት ያች የእግዚአብሔር ገንዘብ ነበረችና።

ነዳዩ (ችግረኛው) አልአዛር በሞተ ጊዜ ነፍሱን መላእክት ተረከቧት (ሉቃ ፲፮:፳፪) የእመቤታችን የቅድስት ድንግል ማርያምን ነፍስ ደግሞ ወደ ክርስቶስ እቅፍ ገባች፤ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ነፍስ ግን አብ ተቀበላት።

ማቴ ፳፮:፶ ላይ ሐዋርያው ጌታ «በታላቅ ድምጽ ጮሆ ነፍሱን ተወ» ሲል ጽፏል። ከዚህ ቃል ምን ለመገንዘብ እንችላለን? መቼም መስቀል ተሸክሞ እንዲወድቅ እስኪሆን ድረስ በመስቀሉ ክብደትና በጉዞው የተነሳ ጌታ እጅግ ደክሞት እንደነበር ግልጽ ነው። በዚያም ላይ ከግርፋቱ፤ በችንካር ከመቸንክሩና በእሾህ ከመወጋቱ በወጣው ደምና ላብ የተነሣ የሰውነቱ ፈሳሽ ተሟጦና ዝሎ 'ተጠማሁ' ብሎ እስኪናገር ድረስ ደክሞ ነበር።

ታዲያ እንዲሁ ደክሞ ሳለ እንደምን በታላቅ ድምጽ ሊጮህ ቻለ? ለሞት በተቃረበበት ሰዓት በታላቅ ድምጽ ጮኽ ማለት ከሰብዐዊነቱ አልፎ የሚሄድ አንዳች ኃይል በወስጡ እንዳለ የሚያሳይ ነው። ጌታ በሞት ሞትን አሸንፎአልና በታላቅ ድምጽ መጮሁ ይህን ድል አድራጊነቱን የሚጠቁም ነው። ይህ ታላቅ ድምጽ ሰይጣንን አነዋወጸ መንግሥቱን ሽሮታል በአወነት የጌታ ሞት እባብን የረገጠበትን መላውን ዓለም ያዳነበት ድል ነበር!

«ነፍሴን በእጅህ አደራ እሰጣለሁ» የሚለው ቃል ነፍስ የማትሞት የማትበሰብስ ስለመሆኗ በእርግጠኝነት እንድናውቅ የሚያስተምረን ነው። ሞት ለነፍስ ፍጻሜዋ አይደለም- ከአንድ ዓይነት አኗኗር ወደሌላ ዓይነት አኗኗር መሸጋገሪያዋ ብቻ እንጂ። ጥያቄው ነፍስ ከሞት በኋላ ወዴት ትደርሳለች፤ መግቢያዋ የት ነው የሚለው ነው። ሰው ለዚህ ጥያቄ መልሱን በእርግጠኝነት ካወቀው እንደ ቅዱስ ጳውሎስ 'ልሔድ

እናፍቃለሁ ብሎ ሞትን በደስታ ይቀበላል። ወንድሜ ከሞት በኋላ ነፍስህ ወደየት እንደምትሔድ ተማምነሃልን? እርግጠኛ ነህን? ከረዥም የሕይወት ጊዜ ቆይታ በኋላ ነፍስህን ስታስረክብ ለክርስቶስ ወይም በአልካዛር ጊዜ እንደሆነው መላእክት ተረክበው ወደላይ እንዲያደርጁት ነውን? ወይስ «ይህች ነፍስ የእኔ ናት፣ በሥሬ ከነበሩት ወታደሮቹ አንዷ ናትና ከእኔ ዘንድ እንድትሆን እወስዳታለሁ .....»እያለ በመናገር ሊረከባት የሚመጣው ሰይጣን ነው? አቤት ይህ እንዴት የሚያሰቅቅ ሐሳብ ነው! እንግዲያውስ ወንድሜ... የነፍስህ መሄጃዎ በእርግጥ የታወቀ እንዲሆንልህ ይህን ብታስተማምን አይሻልም ትላለህን ?

የተወደድህ ወንድሜ ዘወትር ይህን መልካም ዝማሬ ከፊትህ አኑረው... አትዘንጋውም «የጸድቃንን ሞት እኔ ልሙት፤ ፍጻሜዬም እንደ እርሱ ፍጻሜ ትሁን» (ዘኁልቁ ፳፫፡፲) ክፉን ነገር ሁሉ በማራቅና አካሄድህን ከእግዚአብሔር ጋር በማድረግ ከአሁን ጀምሮ ነፍስህን ለእግዚአብሔር አደራ ሰጥ። እግዚአብሔር በቀኝ እጁ ይዞአቸው እንደነበሩት እንደ ሰባቱ ቤተክርስቲያን መላዕክት (ጠባቂዎች) ሁን። ራስህን በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ እጅ መሀል አኑር።«የዘለዓለም ሕይወትን እሰጣቸዋለሁ ለዘለዓለም አይጠፉም፤ ከእጅም ማንም አይነጥቃቸውም ... ከአባቴም እጅ ሊነጥቃቸው ማንም አይችልም » የሚለውን ደስ የሚያሰኝ ከሚሰሙት ወገን መሆንህን ታስረግጥ ዘንድ ያ እንደሚገባህ ሆነህ ኑር። (ዮሐ ፲፡፳፰-፳፱) ኃጢአትና የሥጋ ምኞት በተፈታተኑህ ጊዜ እንዲህ ስትል ራስህን ጠይቅ፤ «አሁን በዚህች ሰዓት ነፍሴ በጌታ እጅ በጌታ ዘንድ ናትን?»

ማጠቃለያ።

ጌታ በመስቀል የተናገራቸው ቃላት

ከሕይወታችን አንጻር ምን ያስተምሩናል?

ጌታ በመስቀል የተናገራቸው እኒህ ሰባቱ ቃላት ለሁላችን ገንዘብ ተደረገው ሊታሰቡ ፣ ሊታዩ ሊመረመሩ የሚገባቸው ናቸው ። ሕይወታችንን እንዲያበጁት፣ ለሕሊናችን ዘልቀው የሚሰሙ እንዲሆኑ፣ ለእያንዳንዱ ቃላትም ኑሯችንና አካሄዳችን አንጻራዊ ምላሽ የሚያሳይ እንዲሆን ልናደርግ ይገባናል ። ይህን እንዴት ለማድረግ እንደምንችል

እስቲ ሁለት ምሳሌዎችን እንመልከት ።

→ አባት ሆይ ይቅር በላቸው።

ጌታችን ጸሎትን ሲያስተማረን «እኛም የበደሉንን ይቅር እንደምንል በደላችንን ይቅር በለን » በማለት እንድንጸልይ ነው። ስለዚህ አንተ ምሕረትን እንድታገኝ አስቀድመህ «አባት ሆይ ይቅር በላቸው » በማለትህ ቅድሚያ የሚፈለግብህ ዋጋ እና ማሟላት የሚገባህ ግዴታ ነው ማለት ነው።

ማንም ሰው ቢሆን ግን ስለሌሎች «አባት ሆይ ይቅር በላቸው » ብሎ በመጸለይ ለእኛ ሰዎች ምሕረትን፤ ይቅርታን የሰጠ፤ ያደረገ አይምሰለው። ይህን በመናገሩ ምህረትን የሚያገኘው ራሱ ነው እንጂ። ሌሎችን ይቅር ማለት ለራስ ምሕረት የማግኛ በር ፤ ለራስ ምህረት የመግዣ ገንዘብ ነውና። 'ይቅር በሉ ይቅርም ትባላላችሁ' ተብሎ እንደተጻፈ (ሉቃ ፮፣፴፯)

ጌታ አቡነ ዘበስማያት የምንለውን ጸሎት ካስተማረ በኋላ በጸሎት ካሉት ቃላት ሁሉ ተጨማሪ ትምህርትን አስከትሎ የሰጠበት ቃል ስለ ይቅርታ የሚናገረውን ክፍል ነው። እንዲህ ይላል፤ «ለሰዎች ኃጢአታቸውን ይቅር ብትሉ ሰማይ አባታችሁ እናንተን ደግሞ ይቅር ይላችኋልና።»

ማቴ ፮፣፲፬፣፲፭ ስለዚህ ሌሎችን ይቅር የማትል ከሆነ ደግሞ ሌሎችን ሳይሆን ራስህን ከይቅርታ ወጪ ታደርጋለህ ማለት ነው።

«አባት ሆይ ይቅር በላቸው» ብለህ ብትለምን ግን እርሱ ደግሞ «አንተንም ይቅር እልሃለሁ» ሲል ይመልስልሃል። ስለዚህ አንተ ይቅርታን እንድታገኝ የምትሻ ብትሆን ሌሎችን ይቅር ማለትህ ግድ ይሆናል። የበደሉህን ይቅር ማለትህ ለራስህ ምህረትን ለማግኘት አስቀድመህ መፈጸም ያለብህ ግዳጅ ስለሆነ ብቻ ነው ለአንተ የሚበጅህ።

ምናልባት እንዲህ ያለው ምሕረት ማድረግ (ይቅር ማለት) ሕሊናህ ባስቀመጠው ምክንያታዊ መስፈርት ሲለካ 'ተገቢ ነው' ብለህ የምታምንበት ዓይነት ስለማይሆን ወስጥህን ሊያበሳጨው ሊያናድድህም ይችላል። እንደዚያ ከፍ ዝቅ አድርጎ ያዋረደኝንና ያበሳጨኝን እንዴት

ይቅር ልለው እችላለሁ? የሚል ሃሳብ ሊያብክክንህ ይችላል። እኔ ግን ይህን እነግርሃለሁ፤ እንዲህ የሚታገልህን ስሜት ዝም ብለህ ቻለው ታገስም። ይህን ሰው ይቅር ስትል ራስህንም ይቅር እያሰኘህ ነውና እግዚአብሔር ይቅር እንዲልህ ይቅር በል። ደግሜ የምነግርህ ነገር ደግሞ ይቅርታህ ከግዳጅ ሳይሆን ከፍቅር የመነጨ እንዲሆን ነው።

ጌታ ለሕዝቡ ሁሉ ይቅርታን ሊያስገኝ ወደመስቀል በወጣ ጊዜ ተግባሩን የጀመረው አስቀድሞ የሚሰቃዩትን ይቅር በማለት ነበር። አካሄዱ ልክ 'እኔን ይቅር ትለኝ ዘንድ እኒህ በእኔ ያደረጉብኝን ሁሉ ይቅር በላቸው' እያለ እንደመናገር ነበር። ይህን ማድረግ አብ እርሱን ይቅር እንዲለው አይደለም፤ በዮሐ ፳፡፵፮ እርሱ ራሱ 'ከእናንተ ስለኃጢአት የሚወቅሰኝ ማን ነው?' ብሎ እንደተናገረ እርሱ አንድም ኃጢአት አንድም ነውር አልነበረነትምና። 'የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ' ነበርና (ዮሐ ፩፡፳፱) እግዚአብሔርም የሁላችንንም በደል በእርሱ የተሸከመውን ኃጢአት ይቅር ያስብል ዘንድ ፤ ያን ኃጢአት ያስሠርዝ ዘንድ ምህረት አድርጎ ምህረትን ጠየቀ።

አንተ ግን 'የበደሉኝን መታገሴ፤ ክፋታቸውን በክፋት አለመመለሴ አንሶኝ እንዴት የበደሉኝን ሁሉ 'ይቅር' እላቸዋለሁ? መታገሴ አይበቃኝምን?' ብለህ ትጠይቅ ይሆናል።

አይደለም ልጄ! ክፉን በክፉ ሳትመልስ መታገስህን ብቻውን አይበቃም። በወስጥ የሚፈታተንህን ስሜት አሸንፈህ በፈቃደኝነትና በፍቅር ይቅር ማለት አለብህ።

መስቀል ላይ ስትወጣ ደግሞ «እርሱንና የትንሣኤውን ኃይል እንዳወቅ፤ በመከራውም እንድካፈል» ብለህ ለመናገር ያኔ ትችላለህ። (ፊሊ ፲፫፡፲) በመከራው ተካፍለህልና፤ እርሱን መስለህ ወደመስቀል በመወጣት የሚያደርጉትን ለማያውቁ እና የበደሉሁን ሰዎች ይቅር ብለሃልና፤

→ «ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ»

'ይህንን ቃልኪዳን ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስ ዘንድ ልቀበል ከወደድሁ አእንደፊያታዊ ዘየማን 'ስላደረግነውም የሚገባንን እንቀበላለንና' ነውራን አምኜ የሚደርስብኝን ሁሉ ልቀበል ይገባኛል' እያልህ ለገዛ ራስህ ንገረው።

ፊያታዊ ዘየማን በፍርድ የደረሰበትን ስቅላትና የተቀበለውን ሕማም 'ለምን' ብሎ አልተማረረም አልተከራከረም። እርስ የፈለገው በዘለዓለማዊ ሕይወቱ ይቅር መባልን፤ ምህረት ማግኘትን ብቻ ነበር። ይህን ምሳሌ ልንከተል እንጂ ከመስቀል ወርደህ እኔንም እንድወርድ አድርገኝ ብሎ ጌታን እንደተገዳደረው እንደ ፊያታዊ ዘፀጋም ልንመስል አይገባንም።

በግራ የተሰቀለው ወንበዴ ልቡ ጠማማ ነበርና ራስህንም እኛንም አድን እያለ ይናገር ነበር። ጌታ ከመስቀል ቢወርድም ዓለም ከእነርግማኗ በኖረች ነበር። በግራ የተሰቀለው ወንበዴ ይህንን የሚያወቅ ቢሆን ኖሮ በቅንነትም የነፍሱን ድኅነት የሚሻ ቢሆን ኖሮ እንዲሁ እያለ በተናገረ ነበር—“ጌታ ሆይ ስለ እኔ፤ እኔ እንዳልጠፋ ስትል እባክህን ትንሽ በመስቀልህ ላይ ቆይ። ስለ እኔ ሕማምህን ታገስ ጌታ ሆይ፤ ስለኃጢአቴ ሁሉ የሚገባውን ዋጋ ትከፍል ዘንድ እስከሞት ታገስ . . .”።

ወንድሜ፤ ለዘለዓለማዊ ሕይወቱ ጉዳይ ይጨነቅ እንደነበረው እንደ ፊያታዊ ዘየማን መንፈሳዊ ሁን እንጂ ሥጋዊ አትሁን።

በተጨማሪም በሕይወትህ በሚገጥምህ መከራ ሁሉ በቀኝ እንደተሰቀለው ወንበዴ 'ስላደረግነውም የሚገባንን እንቀበላለንና' በል እንጂ ለምን ሆነ ብለህ አታማረር አታፈግፍግ።

'በመንግሥትህ አስበኝ' ብለህ ጌታን ከጠየቅህ ዘንድ አንተ ደግሞ በፈንታህ በምድር ሳለህ እርሱን ማሰብ፤ በፍቅርና በአምልኮም እርሱን ሙጥኝ ማለት ይገባሃል።

እግዚአብሔር በሰማያዊ መንግሥቱም እንዲያስብህ ጭምር ጠይቀው እንጂ ስለምድራዊ ሕይወትህ ብቻ መጎብኘትን ምትለምነው አትሁን። ይህች ምድር ለአንተ ያዘጋጀችልህ ችግሮች፤ መስቀሎች፤ መከራዎች . . . ምንም ይሁን ዋናው መታሰብ ያለበት ነገር በሰማያዊው መንግሥት የሚኖርህ የወደፊቱ ሕይወትህ ነው ።

ቁምነገሩ በገነት ከጌታ ጋር መሆናችን ነው እንጂ ምድራዊ ሕይወታችን በመስቀል እንደተቸነከርን ብናሳልፈውም የሚጎዳን ነገር የለም፤ አያሳስብምም።

ታገስ እንጂ ከመስቀል ለመውረድ ቀዳዳ አትፈለግ። ጌታ በቀኝ የተሰቀለውን ወንበዴ እምነቱን ፣ ንስሐውን እና ስለኃጢአቱ ማዘኑ የተፀተውን ፀፀት ስለተቀበለው «ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ» አለው።

አንተስ .... በገነት ከእርሱ ለመሆን የተገባህ ትሆን ዘንድ እምነት፣ ንስሐን እና ስለኃጢአት ማዘንን ለእግዚአብሔር አቅርቦህለታልን? አስከ አሁን ይህን ያለደረግህ ቢሆን በል አሁን ተነሥና ተግባርህን ጀምር! ከእርሱ ጋር አበረክው ትክብር ዘንድ እንዲሁ ደግሞ በመከራም እርሱን ለመምስል... መከራን ተቀበል።

«ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ» የሚለው ቃል እጅግ የሚያፀናና፣ በሐሴትና በተስፋ የሚሞላ የሚያለመልምህ እንደሆነ አስታውስ።

ወንበዴው በገነት ትሆናለህ የሚል ቃል ኪዳንን የተቀበለ ከሆነ አንተ ደግሞ የሠራኸው ኃጢአት ምንም ይሁን ምን ተስፋ ልትቆርጥ፣ አይሆንልኝም ብለህ ልትሳነፍ አይገባህም። ወንበዴው በሕይወቱ ማብቂያ የመጨረሻዋ ደቂቃ ያቀረበው ንስሐ ተቀባይነት ካገኘ፣ አንተም የቀደመ ሕይወትህ በሙሉ በብኩንነት ያለፈ ቢሆንም እንኳ ተስፋ መቁረጥ የለብህም።

ጌታ ለወንበዴው ያደረገው የቸርነት ሥራ ለጸሎታችን የእግዚአብሔር ምላሽ ምን ያህል ፈጣን ሊሆን እንደሚችል በሚገባ የሚያሳይ ነው።

ወንበዴው ገና «ጌታ ሆይ በመንግሥትህ አስበኝ » ከማለቱ ወዲያው «ዛሬ በገነት ከእኔ ጋር ትሆናለህ » የሚል ምላሽ አገኘ። ስለዚህ በጸሎትና በልመና ትጋ «ጌታ ሆይ አስበኝ » ማለትም አትዘንጋ ። በእምነት እና ከልብ በሆነ ስሜት ሆነህ ደግመህ ደጋግመህ ይህንን ጸልይ፤ እግዚአብሔር ምላሽ እንደሚሰጥህም እርግጠኛ ሁን።

ለሰይጣን እጅ ሰጥተህ ተከትለህ በሚመጡብህ ሀፍረት ወይም ትዕቢት ምክንያት « አስበኝ » ብለህ ከመለመን መከልከልን በራስህ ላይ አታምጣ። እንዳይገጥምህም አስቀድመህ አንተም ለሰይጣን እጅህን አትስጥ። ቁራጭ ስለኃጢአት በታላቅ ሀፍረት ሆኖ « ጌታ ሆይ ይቅር በለኝ » ሲለ በቀኝ የተሰቀለው ወንበዴ ደግሞ የኃጢአቱን ነገር አውቆና

አምኖ ጸሎቱ « ጌታ ሆይ አስበኝ » የምትል ነበረች ። እንደዚህ ሁሉ በሠራነው ኃጢአት ሳቢያ የሚከበን እና የምንሸከመው ሀፍረት እየከበደንም ሳለ ፤ በዚህ ሳቢያ በዚህ ምክንያት ነው የበደሉት ብለን የምናቀርበው ምንም ሰብብ እና ምክንያት የሌለን ሆነንም ሳለ ነገር ግን ከእኛ ኃጢአት እና ግፍ የሚበልጥ በሆነው በእርሱ ፍቅርና ምሕረት ስለምንተማመን በገነት ከእርሱ ጋር እንደምንሆን የሚያስተማምን ቃል ኪዳን እስክንቀበል ድረስ «ጌታ ሆይ አስበኝ እያልን መጸለያችንን» አንተውም።

ጌታ ወንበዴውን በገነት ትሆናለህ የሚል ቃልኪዳን ሰጥቶ ብቻ አልተውወም፤ በገነት ከእርሱጋ እንደሚሆን ጭምር ድርብ ቃል ኪዳንን ሰጠው እንጂ። በገነት መሆን መልካም ነው ። በገነት ከመሆን የተነሳ ከሚገኘው ነገር ሁሉ ብልጫ ያለው ጸጋ ደግሞ ከጌታችን ከመድኃኒታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር መሆን ነው።

በእውነት ገነት ያለ ክርስቶስ ምንም አይደለችም፤ ደስታም አይገኝባትም። እውነተኛው ደስታ ከክርስቶስ ጋር መሆን ነውና ። እግዚአብሔር በልጆቹ መሀል በተገኘ ጊዜ እነርሱ የፍቅርን፣ የአብርካቱን፣ አባትነቱን እና የቸርነቱን ጣዕም የሚያገኙ ይሆናሉ። በዚያም ደስ ይሰኛሉ። ስለዚህ ገነት ትሰጠኝ ብለህ አትለምን ከእግዚአብሔር ጋር መሆንን፣ እርሱን ራሱን ማግኘትን ፤ ይህንን ለምን እንጂ። ከእርሱጋ መሆንን እና ሐሴት የሚያጎናጽፍ ገጹን መመልከትን ተመኝ።

ፊትህን እሻለሁ፣ ፊትህን ከእኔ አትሰውርብኝ — እያለ ዳዊት መናገሩ እንደምን እውነት ነው! ከወንበዴው ታሪክ እጅግ ደስ የሚያሰኝኛ ነገር በምድር ከጌታችን ጋር (እንደ ፈቃዱ) ያልተመላለሰ፣ አካሄዱ ከእርሱ ጋር ያልነበረ ሆኖ ሳለ በገነት ግን ከጌታ ጋር የመሆንን ቃልኪዳን ማግኘቱ ነው። እንዲህ ያለ ቸርነት ለእርሱ መደረጉ ዕጹብ ነው! ።

ከጌታ ጋር ያሳለፉት ጥቂት ሰዓት ፍጻሜ ለሌለው ዘለዓለማዊ ቆይታ ከጌታ ጋር የመሆንን ጸጋ ልታጎናጽፈው የምትበቃው ሆነች። ዋናው ሀቅ በኒህ ጥቂት ሰዓታት ያለፉት ጥልቀት ባለው ፍሬ ነገር መሆኑና በዚያች ሰዓት እርሱ ያደረገው ሁሉ ጌታን ዘልቆ እስኪሰማው ድረስ እጅግ ልባዊ ፣ ኃይል ክንውን የነበረ መሆኑ ነው ።

ስለዚህ ወደ እግዚአብሔር በመጸለይና በመለመን የፈጅቻው ጊዜ ጊዜ ለጊዜ ቢበዛና ቢያንስ በራሱ ምንም ትርጉም የለውም ። ጥያቄው ስትጸልይ ስሜትህ ምን ያህል ጥልቅ ፣ ምን ያህል ልባዊ ነበር የሚለው ነው በጥልቅ ስሜት ከልብ የወጣ ቃል ታላቅ ውጤት አለው ። እንዲህ ያለውን ልባዊ ቃል አውጥተህ ተናገረው፤ ከእግዚአብሔር መንበር ደርሶ የሚሰማ ቃል ይኖርህ ዘንድ ከእርሱ ጋር የሚኖርህን አካሄድ፣ አኗኗር፣ ጥልቀት ያለው አድርገው።

ድርሳን-ዘአባ ሕርያቆስ

ኤጲስ ቆጶስ ዘሀገረ ብህንሳ በአንተ ሐዘና ለድንግል

ልመናዎ ክብሯ ለዘለዓለሙ በኛ ይደርብንና ስለ እመቤታችን ስለ ድንግል

ማርያም የብህንሳው ኤጲስ ቆጶስ የሚሆን አባሕርቆስ የተናገረው ድርሳን።

ጽኑ ልቅሶ ይዟት ነበር ልጄን ለማየት ስለ አልቻለች በዮሐንስ ቤት እንደገና ወደ ለቅሶዎ ተመለሰች። ዮሐንስ ወደ ቀራንዮ ይዘህኝ እንድትሔድ እማጸንሃለሁ ወደ ጎልጎታ ከእኔ ጋር እንድትሄድ እማጸንሃለሁ ሌባ ሲሰቀል ወንበዴም ራሱን ሲቆርጥ አላየሁም አገራን ማደሪያዬን ትቼ ልጄ ወደ ተሰቀለበት እሄዳለሁ። ልጄ የተሰቀለበትን ቦታ ለማየት እወዳለሁ ልጄ ሆይ ከደቀመዛሙርትህ አንድ እንኳ ከአንተ ጋር የቆመ ስለአንተም አንድ ቃል የተነገረልህ የለም ። ልጄ ከእናቱ ጎዘን ለተወደደ ልጄ የምታዘነው ጎዘን ልዩ ነው ። የወዳጅም ጎዘን ለወዳጅ ልዩ ነው ። በተወዳጅ ልጄ መከራም እናት የምትጨነቀው ጭንቅ ልዩ ነው ። ማዘንማ ወዳጅ ያዘናል የእኔ ጎዘን ግን ከዚህ ሁሉ ልዩ ነው ። ከኢየሩሳሌም ሰዎች ሁሉ ጎዘን ይበልጣል በእኔ ዘንድ ከተሰበሰቡት ጎዘን፣ የእኔ ይበልጣል እያለች ታሰቅስ ጀመረ ።

ዮሐንስም ልቅሶዎን ለማስተውና እንዲሁም ከልቅሶዎ መረጋጋት እንዳልቻለች ባየ ጊዜ ተነሺ እንሂድ አላትና ከዮሐንስ ቤት ወደ ቀራንዮ ሄደች በመንገድ የሚያዩዋት ሁሉ እንደዚህ በመጣደፍ የምትሔድ አይተን አናውቅም እያሉ ያደንቁ ነበር። ዮሐንስም የጌታ ደቀመዝሙር መሆኑን የሚያውቁ ይህች እናቱ ትሆናለች መልካም የእሱን መልክ ይመስላል ይሉ ነበር። ሰሎሜም በኃላዎ ትከተላት ነበር። ሌሎችም ሴቶች የጎዘን ልብስ ለብሰው ተከትለዋት ነበር። እመቤታችን ወደፊት ከመገስገስ በስተቀር ወደቀኝም ወደግራም አታይም ነበርና ጎልጎታም በደረሰች ግዜ ከከተማውም ከገጠሩም የተሰቀለውን

ለማየት ህዝብ ተሰብስቦ ስለፋሲካውም በዓል ከየነገዱ የተሰበሰቡ ብዙ ሰዎች ነበሩ። የተደረገውንም ተአምራት ለማየት የተሰበሰቡት እርስ በእርሳቸው ይጋፉ ነበር። ከተሰበሰቡትም ሰዎች የዚህን ሰው ሞት ብዙ ጊዜ ሲመኙ የነበሩ ዛሬ በግፍ ገደሉት ነገር ግን የእውነት ፍርድ ባይኖር ነው የሰቀሉት ይሉ ነበር። እመቤታችን ግን ከኃዘኗ ጽናት ከሕዝቡም ብዛት የተነሳ ቀና ብላ ሰው ለማየት አልቻለችም። ዮሐንስን የምወደው ልጄ ወዴት ነው ያለው እንዴት አድርጌ ነው ላየው የምችለው አለችው። ዮሐንስም በተሰበሰበው ሰው መካከል ዓይንሽን ቀና አድርገሽ ወደ ምሥራቅ ተመልክሻ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ ታይዋለሽ አላት ዓይንዋን ወደ ላይ አቅንታ በተመለከተች ጊዜ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ አየችው። በሰውም መካከል እየሔደች ከአጠገቡ ደርሳ ቆመች በመከራ ሲሰቃይም አየችው። ጌታም የእናቱን መከራና ኀዘን ባየ ጊዜ ወደ ዮሐንስ ተመልክቶ «ይች እናት ትሁንህ» አለው። እሷንም «ይህ ልጄሽ ይሁንሽ አላት»

ዮሐንስም 'ወደቤታችን እንሒድ' ብሎ እመቤታችንን ለመናት እመቤታችንም እባክህ ተወኝ ለልጄ ላልቅስለት ብቻውን ነው ወንድም እህት የሌለው አንድ ብቻ ነውና። ልጄ ሆይ ይህ በአንተ ራስ ላይ የተደፋው የእሾህ አክሊል በእኔ ራስ ላይ በሆነ ለአንተ በተጨማሪው ስያለች ታለቅስ ጀመር። ዮሐንስ ሆይ ተወኝ የልጄን ፊት አይቼ አልጠገብኩትምና ልጥገበው ለዛሬ በቀር ላየው አልችልምና። ይህ ቦታ ኢዮብ በመከራ ጊዜው ያለቀሰበትና ያዘነበት ነው። ይህ ቦታ የደካሞች ሁሉ መጠጊያ ነውና እኔም አናት የሌለኝ ስለሆንኩ ከዚህ እየወደቅሁ እየተነሣሁ ላልቅስ እያለች ከማልቀስ በቀር ምንም አትመለከትም ነበር። አብረዋት ያሉ እነ ሰሎሜ እነ ዮሐንስና እነ ማርያም መግደላዊት ያነሷት ይድግኗት ነበር። በሴቶች መካከል የምታለቅሰው እጅግ ያሳዘን ነበር። እነርሱም የእሷን ለቅሶ እያዩ ያለቅሱ ነበር። ከአይሁድ ወገን የሆኑ ሴቶች ግን ይገዳደሯት ነበር። ስታለቅስ እያዩ በአንቺ ልጅ ምክንያት ልጆቻችን እየተነጠሉ ሞተዋል የኛስ በቀላችን ተመለስልን እያሉ ይዘባበቱባት ነበር። ከሔሮድስ ጋር የነበሩ ትልልቅ ሰዎች ሁሉ ሔሮድስ እንደጠላው የሚጠላበትን ነገር ይፈልጉ ነበርና ጲላጦስ ሚስት ልጆቻቸውን ስላዳነ ጌታን ይወዱት ነበር። ጲላጦስ ግን የአይሁድን ፈቃድ ለመፈጸም ሲል ከዳኝነት ወጭ በሆነ ነገር ገርፎ ስቀሉት ብሎ ሰጣቸው። ወደቀድሞ ነገር

እንመለስና ዳግመኛ የሐንስ እመቤታችንን ወደ ቤት እንሂድ ብሎ ለመናት። እሷ ግን ከኃዘኗ ብዛት የተነሳ ልጅ እሰናበትሃለሁ እያለች እየጮኸች እያለቀሰች ዕራቁትህን መሰቀልህን የእሾህ አክሊል መቀዳጀትህን የተተፋብህን፤ በሁለት ወንበዴዎች መካከል መሰቀልህን ልብስህን ጠላቶችህ መከፋፈላቸውን ፤ ይህን የመሰለውን ሁሉ የፈጸሙብህን እያሰታወስኩ እሰናበትሃለሁ ብላ ተመልሳ የሐንስ ቤት ደረሰች። ከኃዘኗም ጽናት የተነሳ እንቅልፍ አታሸልብም ነበር። ልመናዋ በረከትዋ በሁላችን ልይ ይደርብን ለዘላለሙ አሜን።

ድርሳነ ዘቅዱስ ዲዮናስዮስ

በረከቱ የሃሉ ምስሌን ለዓለመ ዓለም አሜን።

አቴና በሚባል ሀገር ዲዮናስዮስ የሚባል በሰማዕትነት የሞተ አንድ ሰው ነበረ። እሱም በዕውቀቱና በአነጋገሩ ከሰው በላይ የሆነ ከንጉሥ አማካሪዎች አንዱ ነበረ። ከፈላስፋ ሹማምንትም አንዱ ነበር። ኃላ ግን ቅዱስ ጳውሎስ አስተማሪውና አጠመቀው። ከድርሳኖቹም አንዱ ክብር ምስጋን ይግባውና የዓለም መድኃኒት የሚሆን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለተሰቀለበት ስለ ዕለተ ዓርብ ነው የፈላስፎች ዓለም ስለነበረ ይህ ቅዱስ በፍልስፍናው ቦታ ከፈላስፎቹ ጋር በወንበር ተቀምጦ ሳለ በቀትር ጊዜ ፀሐይ ጨለመ ምድርም ተነዋወጠች አሕዛብም ሁሉ ደነገጡ ፈሩ ዲዮናስዮስን ምክንያቱን ግለጥልን ብለው ለመነት። የፍልስፍናውን መጽሐፍ ሁሉ እየገለጠ ቢመለከትና ቢመረምርም ሁሉም ከቦታው ሳይናወጥ አገኘው። ባሕርም ታወኮ እንደሆነ ብሎ ቢመለከት ደህና ሆኖ አገኘው። አርስጣላብ የሚባል የፍልስፍና መጽሐፍ አወጥቶ ቢመለከት ሰማይና ምድርን የፈጠረ አምላክ ከዙፋኑ ወርዶ ወገኖቹ በጠላትነት ተነስተው ሰቀሉት ሲል አገኘው። በዚህ ጊዜ ፊቱን እየፀፋ ብዙ አዘነ። ከአደባባይ ያሉት ምክንያቱን ግልጽልን አሉት። ይህንኑ ገለጸላቸው። እንርሱም አዘኑ ፍርሃትም አደረባቸው ከዚህ በኋላ ኡሲሞስ የሚባለው ደቀመዝሙሩን የተደረገውን ነገርና ቀኑን ሰዓቱን የወሩንም ስም ዓመተ ምህረቱን እንዲጽፍና እንዲያስቀምጥ አዘዘው። ጽፎ አኖረው። በጣጋታቱም በር ላይ ይህንን ጽፎ ተወው። ከአስራ አራት አመት በኋላ ጳውሎስ እያስተማረ ወደ አቴና መጣ።

ከሰማይ ጌታ ወረደ፤ ተወለደ፤ ሰው ሆነ፤ አስተማረ፤ ተሰቀለ፤ ሞተ፤ ተነሳ፤ ዐረገ እያለ ይሰብክ ጀመረ። የአቴና ሰዎች ትምህርቱን

ሰምተው ሄደው ዲዮናስዮስን እኛም አባቶቻችንም ሰምተነው የማናውቀውን አዲስ አምላክ ያስተምረናል ብለው ነገሩት። ዲዮናስዮስም ጳውሎስን ምን እያልክ ታስተምራለሁ አለው ይህንኑ ገለጠለት። ያን ጊዜ ዲዮናስዮስ ደቀመዝሙሩን ያንን የጻፍከውን አምጣ አለውና አምጥቶ ቢያየው ወሩም ቀኑም ዓመተ ምህረቱም የተደረገው ተአምራት ልክ ሆነ፤ ሰዓቱም ስድስት ሰዓት ሆነ እንዴት ይሆናል አለው። ጳውሎስም በዚህ አትጠራጠሩ የሞቱት ተነሥተው ወደ ዘመዶቻቸው ሄደዋል ይህም ብቻ አይደለም በሲኦል ያሉ ነፍሳትን በሰይጣን ምርኮኝነት ያሉትን መድኃኒታችን ክርስቶስ አውጥቷቸዋል ብሎ አስረዳቸው። ያን ጊዜ አመኑ። ተጠመቁ። ለጳውሎስም የአክብሮት ስግደት ሰገዱለት ጳውሎስ ዲዮናስዮስን ኤጲስ ቆጶስ አድርጎ ሾመላቸው። ዲዮናስዮስም ብዙ ተአምራት አደረገ። የቤተክርስቲያንን ሥርዓት ተረጎመ። በመጨረሻም አረማውያን በሰይፍ መተውት ሞተ። የዲዮናስዮስ ረድኤቱና በረከቱ በሁላችን ላይ ይሁን አሜን።

በአብ ስም አብን ወላዲ በወልድ ስም ወልድን ተወላዲ በመንፈስ ቅዱስ ስም መነፈስ ቅዱስን ሠራጺ ብዬ ሦስትነትን ለመግለጽ ሦስት ብልም በመለኮት አንድ አምላክ ብዬ በሰሩግ ኤጲስ ቆጶስነት የተሾመ አባ ያዕቆብ የደረሰው ድርሰት ይህ ነው እላለሁ።

የእግዚአብሔር ወዳጅ ስለሆነ አባታችን ስለ ኩብርሃም ልጁን ይስሐቅ ለመሥዋዕትነት ስለማቅረቡና እግዚአብሔር በበግዕ እንዴት እንዳዳነው የሚናገር ነው። እግዚአብሔር አንድ ያድርገን አሜን።

የእግዚአብሔር የባሕርይ ልጅ ወደ ልቦናዬ ምስጢርን ሊያውቅ ይወዳልና ለሚሰሙ ልገልጥላቸው እወዳለሁና እውቀትን ስጠኝ፤ የሰሙትንም ድስ ይላቸው ዘንድ የአንተን ነገር እናገር ዘንድ አሳዛኝ የሆነ ሞተህ ይቀሰቅሰኛል። ድርሳንህን በሚገባ እናገር ዘንድ ዕውቀትን ግለጥልኝ ደካማ የሆነ አንደቡቴ የአንተን ነገር ቢናገር ይፈቅዳል። የሞትህን ቀን ሊያይ እንደወደደ ፤ እውነትም እንደመሆኑ የሞትህን ቀን አየ እኔም ደካማው የሠራሁትን ልናገር እፈልጋለሁ። ኩብርሃም ምሥጢርህን አይቶ ደስ እንደ አለው፤ የሞትህ ምሳሌ ተገልጾለታልና

ዳግመኛም በቸርነትህ ስጦታ ደስ አለው በገለጥህለት ጊዜ ወልደ እግዚአብሔር ሆይ ከአንተ የተገኘው ታላቅ ምስጢር ነው። በግዕዝ የታሰረበት ዕዕ የጎልማሳ የይስሐቅን አንገት በፈታ ጊዜ ድንቅ ምስጢር ተገለጠ። ሽማግሌ አብርሃም የእግዚአብሔርን ቀን ሊያይ ተመኝቷልና በጌታችን መድኃኒት እንደምን እንደሚገለጽላቸው ማወቅን ልቤ በዚህ ነገር በተቃጠለ ጊዜ ከምስጋና መልካም ምስጢር ተገለጸ። እንግዲህስ እንዲህ እላለሁ አብርሃም እንዴት በምን አኳኑን ይህን ቀን አየ? እንዴትስ ደስ አለው? ያን ጊዜ የይስሐቅ ነገር እንደሌለ ሹልክ ብላ በጥልቅ ልቡና ትገባለች። በተነገረችስ ጊዜ ምን አንደበት እሷን ሰውሮ ሊናገር ይችላል የይስሐቅ ምሳሌነትና በመጨረሻም የሚደርሰውን ነገር ከመናገር እንቅጠብ ተወኝ፤ ልትነገር የሚገባትን መስዋዕትነት ገልጬ ልናገር መጨረሻውንም እነግርሃለሁ አሁንስ ስለአብርሃም የወልድን ነገር መናገር ተገለጠ እግዚአብሔር አብርሃም ብሎ ጠራው። አብርሃምም እኔ አለሁ ጌታዬ አንድ ልጅህን ወስደህ እኔ በማሳይህ ተራራ ሠዋው አለው። እግዚአብሔር ይስሐቅን እንዲሠዋለት ፈልጎ አይደለም ለወልድ መስዋዕትነት ምሳሌ እንዲሆን ነው እንጂ ይስሐቅን የእሱን ቀንሼ እንዳስቀር ህሊናዬ አይፈቅድልኝም። ሥራውን ገልጬ እንድናገር ይገፋፋኛልና። የዚህም ትርጓሜ የጌታችን ሞት ነው። ዳግመኛም የአገልጋዩ የይስሐቅ ነገር የመካን ልጅ ለእሱ ብቻውን ሲሆን ልጅህን ወስደህ ሰዋልኝ ባለው ጊዜ ይህ ነገር ታላቅ ምስጢር ባይሆን ኖሮ አይሆንም ሳይል ለምን ይሰዋው ነበር ልጁስ አባቱን እሺ ብሎ ለምን ይሄድ ነበር።

አስቀድሞ ለወልደ እግዚአብሔር መስዋዕትነት ምሳሌ ሆኖ ነው እንጂ። እግዚአብሔር አብርሃምን በዚህ ፈተነው። መጻሕፍትም ይህንን ይናገራሉ። ይህንን የምታስተምር የዚህን ጥልቅ ምስጢርን ለመረዳት ሞክር እግዚአብሔር አብርሃምን ሊፈትነው ለምን ፈለገ? የአብርሃምን ደግነት የሚያውቅ ከሆነ ለምን ወዳጅ አደረገው? ረቂቅ የሆነ ምስጢርን ለመግለጽ ስለፈለገ ነው እንጂ የይስሐቅን ምሳሌነት የፈለገው። ስለዚህ ይህን አድርጎ አብርሃም የወልደ እግዚአብሔርን የሞቱን ዕለት ሊያይ ይፈልግ ነበርና። ይስሐቅም ስለዚህ ታገሠ። በአንድ በአብ ልጅ ምሳሌ ይስሐቅ ሞትን ታገሠ። አብርሃም የስቅለትን ምሳሌ አይቶ ደስ ይለው ዘንድ እንዲህ ከሆነ አብርሃም የአምላክን

ምሥጢራት አወቀ ማለት ይቻላል። እውነተኛውን ምሥጢር ከጊዜው ሳይደርስ አየ ብለህ አስተዋል። መንገዱ እንዴት እንደተቃናለት ተመልከት። አብርሃም ከእግዚአብሔር ልጅህን ሰዋልኝ የሚል ትእዛዝ ተሰጠው እርሱም ለጌታው የሚሰጠው መልስ ነበረው፤ መልስ መስጠት ቢፈልግ ኖሮ በተሰጠው ሊመልስ ይገባው ነበር። ምንም ቃል ሊመልስ አልፈቀደም እንጂ በዚህ ልጅ ዘርህ ይበዛል በለህ ባርከህ ሰጥተኸኛል ፤ መሥዋዕት ካደረግሁት በምን ይበዛል? ቃል ኪዳንህም ተሻረ አልሠራም፤ ብልህ ትእዛዝህን ማፍረሴ ነው ብሎ መመለስ ይቻል ነበር። ዳግመኛም አቤቱ ላንተ ዘርህ ይበዛል ብለህ ተስፋ ሰጥተኸኛል፤ አባት ልጅን ሰውቶ ዘር የበዛለት በየትኛው ዘመን ነው? እስኪ አስረዳኝ ብሎ ሊጠይቅ ይችል ነበር ። አብርሃም ግን ከነዚህ ቃሎች አንድም አልተናገረም ። መልስ መስጠትም አልፈለገም ። አብርሃም ጌታውን ስለወደደና ስላመነ ከጌታው ጋር መከራከር አልፈለገም። ይስሐቅም የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ምሳሌ ነውና የተሰጠውን ትዕዛዝ በአንክሮ ታግሶ ተቀበለ ይችን ላያትና ልደሰትባት የምፈልጋት ናትም አለ። እሱ ለረቂቅ ምሥጢር ምሳሌ ነውና «ለልጅህም አትዘንለት እኔም ለምወደው ልጄ አላዘንለትምና ልጅህን ሰዋው እኔም ከብዙ ዘመን በኋላ እንዲሁ አደርጋለሁና። ለአንድ ልጅህ አትዘን እኔ ለአንድ ልጄ እንደማላዘን እሱም አምላክህ ነው» ዳግመኛም አስተውል ልጅህ ለመሥዋዕት በቀረበ ጊዜ አትጠራጠር የክርስቶስ ምሳሌነቱን እንዳታስቀር ሰይፉን ለመሥዋዕት በእጅህ ባነሣህ ጊዜ አትሸበር አትፍራ ምሳሌነቱን እንዳታስቀር ሰይፉን ለመሥዋዕት በእጅህ ባነሳህ ጊዜ አትሸበር ፤ አትፍራ ምሳሌነቱን እንዳታስቀር ሰይፉን ለመሥዋዕት በእጅህ ባነሳህ ጊዜ አትሸበር ፤ አትፍራ ምሳሌነቱን አንዳተጎድል እሱንም በሠዋህ ጊዜ በልቡናህ ኃዘን እንዳይደርስ ተጠንቀቅ። ምሳሌነትህ አንዳይቀር። ስለዚህ አብርሃም ይስሐቅን ሊሠዋው ይዞት ሲሄድ ደስ እያለው ሄደ። ጎዳናውንም በፍጥነት ለመፈጸም ቻለ። ለሚስቱም ለሣራም አልነገራትም። በዕድሜ የደከመች ናትና እንዳታዘን ለአንድ ልጇም የምትሳሳ ናትና በእሱና በጌታው መካከል ያለውን ምሥጢር ለአንድም ሰው አልገለጠም። አብርሃም ጌታው እንዳዘዘው ፈጥኖ ሄደ። ከቤት በሚወጣበት ጊዜ ምሥጢር አልነገራትም አለመንገሩም መልካም አደረገ ፤ የደከመች ባልቴት ናት አእምሮዋን እንዳታጣ እናቷ ሔዋንን ያገኛት እንዳያገኛት ከመካን እናት ደብቆ

ይዘት ሄደ። አሸከሩን ልኮ ና እንሂድ ብሎ ይዘት ሄደ ለአሸከሮቹም ምስጢሩን አልገለጠላቸውም። እግዚአብሔርና አብርሃም ብቻ ናቸው የሚያውቁት አባቱ ይስሐቅን ለመሥዋዕት ይዘት ሲሄድ አላዘነለትም። የታዘዘውን ለመፈጸም ብቻ ሄደ እንጂ ራሱን የሚሠዋበትን እንጨት አሸክሞ ይዘት ሄደ ፤ የሚሠዋው ካህን እርሱ ብቻውን ይዘት ሄደ። ወቀለምቱን ሳል ሳል አድርጎ አንድ ልጁን ለመሠዋት ተዘጋጀ። አብረው ያሉት አሸከሮቹ ለመንገድ መቸኮሉን አይተው አደነቁ።

ወዴት እንደሚሄድ ስላልነገራቸው ምክንያቱን ሊጠይቀው ለእነሱ የደፈረ የለም። በመንገዱም ሁሉ ሲሄድ የአምላክ ምስጢር ይታየው ነበር። የልጁ የይስሐቅም የአንድ ልጁም ሞት አላሳዘነውም። ልጁን ለመሠዋት ይዞ ሲሄድ ልቡ በኃዘን የማይሸበር ማነው? ምንም ልቡ እንደ ድንጋይ የጸና ቢሆን እንዴት አያዝንም? ይስሐቅም ለአባቱ ሕይወት የተሞላ ነገር ነገረው። እሱ ሊሠዋው ይዘት መሄዱን ወደየትም እንደሚሄዱ አያውቅምና። ስለዚህ ከአባቱ ጋር ባለመፍራት ይነጋገር ነበር። አባቱ ግን አስሮ ለመሠዋት ተዘጋጅቶ ነበር። ይስሐቅም ከእሱ ሌላ የሚሠዋው ያለ ይመስለው ነበር ፤ ነገሩን አያውቅምና ነበርና አባቱ ምን እንደሚያስብ እንደማያውቅም ይሰማው ነበር። ይስሐቅ በደስታ ይጓዝ ነበር። ይህ ምሥጢር የተሰወረ ነበርና። ሲሄዱም በችኮላ ነበር። ሌሎች መምህራንም ሦስት ቀን እና አንድ ብዙ ምዕራፍ እንደተጓዘ ይናገራሉ። የአብርሃምን ድካምና ትዕግሥት እስኪመለከት ጎልማሳ ይስሐቅ ግን በጎዳናው ሁሉ ከአባቱ ጋር መነጋገሩን አልተወም። ወዴት አገር እንሄዳለን አላለውም የሚሠዋው በግ ወዴት አለ? እያለ ይጠይቀው ነበር እንጂ። እንዲሁም ስለመንገዱ ርቀት አባቱ ስንት ቀን ነው የምንጓዘው? መቼ ነው የምንደርሰው? እንዲህ በችኮላ የምንሄደውስ ወደኛ የመጣና ከነገሥታት ና ብሎ ልኮብሃልን? ወይስ ከአባቶችህ አምላክ ተጠርተህ እንደሆነ። የምንሄድበት ሥራ ግን የሕይወት መንገድ መስሎ ይታየኛል ስለዚህ ጥቅም ለማግኘት በሥራህም ፤ ባሳብህም ስትቸኩል አይሃለሁ። አካሄድህም እንደ ፏፏቴ መጨረሻ ናት። ይስሐቅ ይህን የሚጣፍጥ ንግግር አባቱ ጋር ይነጋገር ነበር። አብርሃም ግን ለጠየቀው መልስ እንዳይሰጥ ሌላ ነገር እያመጣ ይናገር ነበር። የጠየቀውን ነገር ያልሰማ እየመለሰ እንዲህ አድርጎ በድካም ሦስት ቀን ተጓዘ። ከመሥዋዕቱ በቀር

የሶስት ቀን ጎዳና በተፈጸመ ጊዜ እግዚአብሔር አብርሃምን ተናገረው የዓለም ሁሉ መዳን ወደሚፈጸምበት ወደዚህ ተራራ ውጣ በመሰደድም ላይ ሕያውና ምውት ሆኖ የቀረበ ንጹሕ መሥዋዕትና ቁርባን ያለመጥባሕት የተሠዋ ተመልከት ፤ ማህያዊ የወልድን ዕለት ተመልከት አንተም ዛሬ ልጅህን በመሠዋት ግለጠው ፤ ይህችን ነገር ቀርቦህ ተረዳት እወቃት ፤ ከዚህ በኋላ ባንድነት ያሉትና የሚፈጸሙትን ነገሮች ያየህ ምሳሌ ትሆናለህ። ይህን ምሳሌ ና ተመልከት ትልቅ ምስጢር የወልደ እግዚአብሔር ምሳሌነት ተፈጽማለች። የመንገድህ ፍጻሜ ይህ ነው። የመንገድህ ማረፊያ ወደዚች ቦታ የቅርብ ምስክሮችን ትረዳ ዘንድ ይህን አልፈህ እንዳትሄድ እወቅ በዚህ ቦታ የንጽሕ የጌታ ደም ይፈስበታል። አንድም ምስጢር የሚሰጥበት ደም አፍስበት ከዚህም በማመን ሄደ ይሥሐቅ ከአብርሃም ጋር የወጣበት ተራራ ጎልጎታ ነውና መስቀሉ ከተተክለበት ቦታ ይስሐቅ ታሰረበት። በግዕዝ የታሰረበት ወልደ እግዚአብሔር የተሰቀለበት ዕዕ ነው። የይስሐቅ እግር በታሰረበት ወልደ እግዚአብሔር እጁንና እግሩን ተቸነከረበት። ለይስሐቅ መስዊያ ወቅለምት ለጌታ መውጊያ ቀኖት ተሳለበት። ለአሽከሮች ከጌታው ቀድሞ መንገድ መጥረግ ይገባልና። ጌታ የሚመጣና ስለ ኃጥአን መሥዋዕት የሚቀርብ ነውና። አብርሃም ሲጓዝ በዚህ ተራራ ላይ ይህን ምልክት አየ። ይስሐቅ መሥዋዕትነቱን ሳያውቅ እንደመጣ አብርሃምም በዚህ ተራራ ላይ ምልክት አየና ወደ እሱ ሄደ። ከዚህ በኋላ በዚህ ተራራ ላይ ምስጢሩ የሚፈጸምበት መሆኑን አወቀ። እንዲህ እንደተናገርነው የሚሄድበትን ተራራ ያሳየው ማነው? እግዚአብሔር ልጅህን እኔ በማሳየህ ተራራ ላይ ሠዋው ብሎታል እንጂ እገሌ በሚባለ ተራራ ላይ ሠዋው አላለውምና። ስለዚህ አልፎት እንዳይሔድ ገና ሳይደርስ ምልክት አሳየው። ሌሎችን ተራሮች አልፎአቸው እንደመጣ። ይስሐቅን በጎልጎታ ይሠዋው ዘንድ ክርስቶስ በመሠዊያው ከመስቀሉ አስቀድሞ አብርሃም ሦስቱን ቀን ሲጓዝ መቼ ይሆን ? እንዴት እደርስ ይሆን ? የሚያሳየኝ እያለ በተስፋ ይጓዝ ነበር። ጸድቅ አብርሃም ወድ መቃብር ሦስት ቀን የማደሩን ምሳሌ ይፈጽም ነበር። ጌታ ሞትን በሦስተኛው ቀን ድል ነሥቶታልና። ይስሐቅም በተጓዘ በሦስተኛው ቀን አባቱ ሠዋው። ምሳሌው ይፈጸም ዘንድ ከሦስት ቀን በኋላ አንዲነሳ በሦስተኛው ቀን ይህ ምልክት ታየው። ከዚህ በኋላ አሽከሮቹን ከዚህ

ቆዩ እኔና ልጄ ከተራራው ላይ ጸሎት አድርገን እስክንመለስ ድረስ ከዚህ ቆዩ አላቸው። ከጸሎት በኋላ ወደ አናንተ እንመለሳለን። አብርሃምም ያስብ ኖሯል። ልጄ በሕይወት እንዲመለስ የተጠራጠር ይመስል። ስለዚህ አሽከርቼን ከተራራው በታች ቆዩ አላቸው። ወይስ ድኖ መመለሱን ትንቢት መናገሩ ነው ወይስ ይስሐቅ እንዳይፈራ ማረጋገጥ ወይስ ተሠውቶ እግዚአብሔር ያስነሳልኛል ብሎ ማመኑ ነው? የሚናገረው ሁሉ የሚያስፈራና የሚያስደነግጥ ነውና። እንዴት አውቆ እንመለሳለን አለ። እሱ የሚሠዋበትን እንጨት አሸክሞታልና። ይህን በምን አውቆ ለእግዚአብሔር ሰግደን እንመለሳለን አለ። ከእኛ ጋር ወደ ተራራው ሊወጡ አይገባምና መንገዳችን ወደ እግዚአብሔር ነው። አብርሃም በልቡ ወቅለምቱን ይስላል? ከአሽከርቼም ለይቶ ከእሱ ጋር ወደ ተራራ እንዳንወጣ የከለከለን ለምንድን ነው? ወደሚሄድበት ቦታ ሁሉ ዘወትር ይዞት ሲሄድ ለእግዚአብሔርስ የሚሰግድስ ከሆነ የሚጸልይበትን ልብስ ለምን አለበሰም የሚሠዋስ ከሆነ የሚሠዋው በግ የት አለ? እያሉ ይወያዩ ነበር። ከእሱ በቀር ሌላ አይታይም ነበር። አብርሃም በጎልጎታ በተገለጠበት ምሥጢር አእምሮው ተመስጦ ነበር። መስቀልም በእጁ መካከል ይታየው ነበር። ስለዚህ ነው ከዚህ ቆዩ ብሎ የሸነገላቸው። ዳግመኛ የሚያስደስት ምሥጢር ብቻውን ለማየት ሰለፈለገ ነው በህሊናው ይስሐቅ የሚሠዋበትን ስለት ሲስል ሰውቶትም እንዲድን ተስፋ ያደርግ ነበር። ነገር ግን በምን ዓይነት እንደሚድን አያውቅም ነበር። ይሁን እንጂ ልጄን እንጨት እንዲሸክም ይዞት ወጣ። እሳቱንና መጥባሕቱን እሱ ይዞአል። የወልድ መስቀል ያን ጊዜ እንደተፈጸመለት አሁን አወቅን ተረዳን። ስለዚህ ይስሐቅ ምሳሌ። ከአሽከርቼ አንዱን እንጨቱን ተሸክመህ አድርሰህ ተመለስ ብሎ ቢያዘው ይችል ነበር። ነገር ግን መስቀሉን ጌታ የመሸከሙ ምሥጢር አልፈቀደለትም እንደዚሁም ይስሐቅ የእሱን ምሳሌ ሆኖ የሚሠዋበት እንጨት ተሸክሞ ሄደ። የጌታ መስዋዕትነት ምሳሌ ይሆን ዘንድ የይስሐቅን መስዋዕትነት አስቀድሞ አስፈጸመ። በይስሐቅ የተፈጸመው የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ምሳሌ ሆነ ። የመድኃኒታችን የወልድ መታወቂያ እንዲሆን ታዘ የወልደ እግዚአብሔርን ሞት መሪ ሆኖ አስቀድሞ ሄደ። ይስሐቅም የተሰወረውን ነገር መጠየቅ ጀመረ። አባትህ ለሚፈጽመው ነገር የምትሄድ መሆኑን ጠይቀህ ተረዳ የሚል ሀሳብ ተንቀሳቀሰበት።

ይስሐቅ መጥባሕት ለማብረድ እንደተሳለ አየና ተመለከተ። መጥባሕቱን ከእሳቱ ጋር የተሸከመ አብርሃም ነው። አባቱ መጥባሕቱን አዘጋጅቷል። የሚሠዋው በግ የለም አለና አባቱ ብሎ ጠራው። አብርሃምም ልጄ ሆይ ምንድን ነው? ብሎ መለሰለት። ከዚህ በኋላ አባቶች በልጆች በሚያደርጉት በመታዘዝ የነጋገሩ ጀመር። ልጄ ምንድነው ያልህ? ባለው ጊዜ አባቱ አንጨቱም እሳቱም አለ ሰይፍም ተሳለ የሚሠዋው በግ የት አለ? ከእኔና ከአንተ አንዳችን እንደሆን ነው እንጂ። ዳግመኛም አሳቱ አለ የሚጨሰው መስዋዕቱ የለም አንተ በሚሰዋው ካህን አምሳል ተዘጋጅተሃል የምትሰዋው መሥዋዕት ግን የለም። እኔም ታቀርበኝ እንደሆነ ነው እንጂ። ከዚህ ለመሥዋዕት የሚቀርብ ላም ፣ በግ የለም እኔም መሥዋዕት አድርገህ ልታቀርበኝ ይመስለኛል። አልፈናቸው በመጣናቸው ተራሮች ላይ ላም ፣ በግ አላየሁም። እኔን እንደ በግ አድርገህ ልትሰዋኝ ትፍቅዳለህ መሰለኝ ከመንጋችን የምትሠዋው በግ መርጠን ይዘን እንድንመጣ ለምን አላደረግንም አለው። ይስሐቅም እንዲህ እያለ ለአባቱ ለአብርሃም የሚያሳዝን ነገር ይነገረው ነበር። እንዲህ እያለ ሲነግረው የልጁ መሥዋዕትነት አላሳዘነውም። የልጁን አነጋገር ሰምቶ መካን እናቱ በወለደችው ባንድ ልጁ የሚያዝን በኋዘን ልቡ የማይነካ ማነው? አብርሃም እየሰማ ልቡ በኋዘን አልተነካም። ከዓይኑ ስንኳ ዕንባ ወክክ አላለም። አብርሃም ለልጁ “መሥዋዕት የሚሆነውን በግ እግዚአብሔር ይሰጠናል” አለው። ይስሐቅም ለአባቱ ለአብርሃም የተናገረው ሁሉ ወልድ ሰው ከሆነ በኋላ ወልድ ለአብ የተናገረው ምሳሌ ነው። ይስሐቅ ለአባቱ መስዋዕት የሚሆነው በግ የት አለ? እንዳለው አባት ሆይ የሚቻል ከሆነ ይህ ጽዋ ከእኔ ይለፍ እንዳለው ነው ሁለቱ የመለኮትን ነገር አንድ ሆነው ገለጡት። አብርሃም ስለበጉ ልጁ በጠየቀው ጊዜ መሥዋዕት የሚሆነውን በግ እግዚአብሔር ያዘጋጅልናል ይህን እኔ የምፈልገው አይደለም ለእሱ ሁሉ ይቻላልና እሱ ይስጠኛል እኔ እንደታዘዝሁትና እንደነገሩኝ መሄድ ነው የሚገባኝ ገበሬ እግዚአብሔርን አምኖ ዘሩን ይዘራል፤ ፍሬ የሚሰጥ እግዚአብሔር ነው አለው አብርሃም ከይስሐቅ ጋር ከተራራው ጫፍ በደረሰ ጊዜ መስቀል ከሚተክልበት ቦታ ከዚህ ቁም የሚል ምልክት ታየው። ትልቁ መሥዋዕት የሚሠዋው ከዚህ ነው። አብርሃምም ምልክት ወዳለበት ቦታ ቀርቦ እሳቱንና መጥባሕቱን ከተራራው ላይ

አኖረ። መሥዋዕት ለመሸዋት የሚመቸውን ተመለከተ። በሃይማኖት የጸና አብርሃም በጎልጎታ ምሥጢር ይፈጸምበት ዘንድ ያለውን የመሠዊያ መሠረት ይሠራ ዘንድ ተዘጋጀ። ይስሐቅም አባቱ የሚሠራውን ባየ ጊዜ አንጨቱን ከትከሻው ላይ አውርዶ ከመሬት አሳረፈ። መሠዊያውንም ሲሠራ ባየው ጊዜ ድንጊያ እያቀረበለት አብሮ ይሠራ ጀመር። በፈቃዱ ለሚሞተው ለወልድ ምሳሌ ነውና መሠዊያው ሥራው በተፈጸመ ጊዜ እግዚአብሔር ፈጽሞ ሲል ተናገረው። አብርሃምም እንጨቱን በሠራው መሠዊያ ላይ ረበረበ። ከመሠዋት በቀር ሥራውን ሁሉ ፈጸመ። ይስሐቅም የሚሠራውን ቆሞ ይመለከታል። እንዴት አድርጎ እንዲሠዋ። “አባቱ እኔን ልትሰዋኝ የምትፈቅድ አንደሆነ አነሆ ከፍቃድህ አልወጣም እኔ በአንተ እጅ ውስጥ ያለሁ ነኝና የወደድከውን አድርግ” ይስሐቅ ከአባቱ ጋር ተነጋገረ በዚህ ጊዜ ሸሽቶ ለማምለጥም ይችል ነበር ጎልጎታ ነውና ሕፃን ወይም ሽማግሌ አልነበረምና። ነገር ግን ጸጥ ብሎ ራሱን ዘለፍ አድርጎ ታሰረ እጁን የጎሊት ታስሮ ሲወድቅ አልተፈራገጠም። ራሱ በፍቃዱ በይታሰር ሽማግሌ አብርሃም ይስሐቅን ለማሰር ባልቻለም ነበር። በፈቃዱ የሚሠዋ የወልደ እግዚአብሔር ምሳሌ ስለሆነ በፈቃዱ ራሱ ታሰረ እንጂ። የእውነት መሥዋዕት ምሳሌነቱን ይፈጸም ዘንድ ምሳሌው እንዳይጠፋ አብርሃም የወልድ እግዚአብሔር መሥዋዕትነት በሚፈጸምበት በጎልጎታ ሊሰዋው ይዞት ሄዷልና። ለወልደ እግዚአብሔር መንገድ ጠራጊ ሆኖአልና። የአንድ ልጁን መሥዋዕትነት ደስ ብሎት ባይቀበል ኖሮ ምሳሌውን ለማየት ባልበቃም ነበር። ምሥጢር ያዘለ የምሳሌ ደምን ለማፍሰስ ያንድ ልጁን መሥዋዕትነት ታግሶ ሦስት ቀን ተጓዘ እንጂ። ይስሐቅም መሠዋቱን አውቆ ባይታገሥ ኖሮ የወልደ እግዚአብሔር ምሳሌ ለመሆን ባልበቃም ነበር። የወልደ እግዚአብሔር ምሳሌነት ትዕግሥት ሰጠውና ታገሰ እንጂ ። ወልደ እግዚአብሔር የእኔ ፈቃድና የአንተ ፈቃድ አንድ ስለሆነ ያንተ ፈቃድ ይሁን እላለሁ፤ የእኔ ፈቃድ ይሁን አልልም፤ እንዳለ ይስሐቅም ለአባቱ ባንተ ፈቃድ ውስጥ ስላለሁ የወደድከውን ማድረግ ትችላለህ አለና በፈቃዱ እጁን ታሰረ። አብርሃምም ሳያዝንና ሳይራራ መጥባሕቱን ይዞ በመሠዊያው ላይ አስተኝቶ ልጄ ሆይ አንተ ቀድመህ ሂድና ከዚያ ቆየኝ ፤ እኔ መጥቼ እስክንገናኝ ድረስ የምትሄድበት አገር ምን ያህል ብላል እንዳለ አታውቅምና ደስ ይበልህ ፤ እኔ ወደ ሰማይና ወደ

ምድር ንጉሥ ነውና የምልክህ። ይስሐቅም አባት ሆይ እኔን ወደ በለጠ ክብር ስትልክኝ እኔ እንዴት ላዝን ይገባኛል፤ አሁን እኔን ያቀረብህለት ሞት አይደለም። ብዙ ትርፍ ሚገኝበት ሀብት የሚያስደስት ነው እንጂ ሞት ለሚቀበለው ሰው መራራ ነው ሲሉ ሰምቼ ነበር። እኔ ልቀበለው የቀረበልኝ ሞት ግን መግዛው የሚያስደስት ጣዕሙ የሚጣፍጥ ነው ከዚህ ከምትቀበለው ሐዲስ ሕይወት የሚገኝበት ከሆነ የሞት ግዝን አይስማማኝም ። ከመሥዋቴ የተነሣ ታላቅ ትምህርት ተገለጸልኝ። እንዲህ የቀረበልኝን ከመቀበል ወደ ኋላ አልልምና ለመስዋት የተዘጋጀህ ካህን እንደመሆን የታዘዘኸውን በእኔ ላይ ና ፈጽም አለው። አብርሃም መጥባሕቱን አንስቶ ሊሠዋው ቀረበ። ከማረዱ በፊት ባሳቡ አርዶ ደሙን አፍሷል፤ ቀጥሎም መጥባሕቱን ከይስሐቅ አንገት ላይ አድርጎ እስዋለሁ ሲል ተው የሚል ቃል ሰማ። አብርሃም አብርሃም ብሎ ጠርቶ መጥባሕቱን በይስሐቅ አንገት ላይ እንዳይስብ ከለከለው። መልአክም ታላቅ ምስጢር ፈጽመሃልና ልጄን እሰዋለሁ አትበል ፤ ባንተ ልጄ በይስሐቅ መሥዋዕት ዓለም አይድንምና። ሰይፉን ከይስሐቅ አንገት አንሣ፤ ፍታውና ይሂድ ፤ ከዚህ የምትታይ ምሥጢር አለኝና ቀርቦህ ተመልከት እውነተኛውን ምሳሌ እይ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል አንተ ዛሬ ለልጅህ እንዳለዘንክና እንዳልራራህ እኔም ለአንድ ልጄ አላዘንለትም። ለዓለም ቤዛ አሳልፌ እሰጠዋለሁ አሁን ምሳሌውን ገልጬልህለውና አይተህ ደስ ይልህ ዘንድ ይህን እስከመጨረሻው ጠብቀው፤ ልጅህ ይስሐቅ ቢሠዋ ሲኦልን ሲማርክ የሲኦልን በር ሊከፍት ሊዘጋ አይችልም። አንድ የሚሆን የእኔ ልጅ ግን ሲኦል ያሉ ነፍሳትን ሁሉ ያወጣል ይስሐቅ ሞትን ድል መንሳት አይችልም። ጽኑ ሥልጣን ያለው ወልድ (ክርስቶስ) ግን ወደ ሲኦል ወርዶ አጋንንትን ድል ነሥቶ ነፍሳትን ያወጣል። ይስሐቅ መስዋዕት ሆኖ ሙታን ወዳሉበት ቢሄድ ምንም አይጠቅማቸውም። የኔ ልጅ ግን ወደ ሲኦል ወርዶ ያወጣቸዋል። የልጅህ መሥዋዕት ግን ወደ ሲኦል ወርዶ ያወጣቸዋል። የልጅህ መሥዋዕት ግን ለራሱም ለማንም አይጠቅመውምና ተወው። ወልደ እግዚአብሔር ነውና የፈጠረውን ፍጥረት የሚያድን አለው። አብርሃም የወልደ እግዚአብሔርን መሥዋዕትነት ምሳሌ ስለአየ ብዙ ደስ አለው። የስቅለትን ነገር እንደምን አድርጎ ይሆን? መቼ ይሆን? እያለ ሲያወጣ

ሲወርድ በግ በእንጨት ላይ ታስሮ እና በበጉም አምሳል የጌታን ስቅለትን ሞቱን ትንሣኤውንም ገለጠለት። የክርስቶስን ነገር ልትረዳ ከፈለግህ መረዳት የምትችልበት ጊዜ አሁን ነውና አይተህ ደስ ይበልህ የሚፈጸምበትን ቀን ልታይ ከፈለግህ ሁሉም ከፊትህ አለልህ አለው።

ከዚህ በኋላ አብርሃም ይስሐቅን ፈታው እና በጉን አሰረ። ሁለተኛ ምሳሌ ሆነለት። ይስሐቅም ከማሰሪያው እንደተፈታ ጌታ አምልኮ ጣዖትን ከሰው የመለየቱንና የማጥፋቱ ምሳሌ ነው። ጌታ መጥቶ ያለዘር ተወልዶ የኃጢአትን ማሰሪያ እስኪፈታው ድርስ ሰው ሁሉ በኃጢአት ታስሮ ነበርና ከዚህ በኋላ ለአብርሃም የምሳሌ ምሥጢር ሚፈጸምበትን በግ ሠዋ። በበጉም መሠዋት አንድ ልጁን ስለዳነለት ደስ አለው። ዳግመኛም አምላካችን ጌታችን የመዳናችን ምክንያት ኢየሱስ ክርስቶስ ብሩክ ነው። ደስታን የሚሰጥ ኅዘንን የሚያርቅ ለእርሱ ክብር ምስጋና ይሁን ለዘለዓለሙ አሜን ።

ወስብሐት ለእግዚአብሔር
ወለወላዲቱ ድንግል ወለመስቀሉ ክቡር።
አሜን።